

naša luč

1979

8

Naj nam bo dovoljeno, da vsaj v naši reviji omenimo, da sta 22-letni Andrej Štremfelj in 27-letni Nejc Zaplotnik, oba iz Kranja in zato Slovenca, stopila 13. maja na vrh sveta. Časniki v Sloveniji namreč poročajo, da sta tadva Jugoslovana doma iz Kranja. To se pravi, da omenjena dva slavna planinca nista Slovenca za svetovni tisk, prav tako pa tudi ne za Slovensko republiko.

Kako to, da so v ljubljanska televizijska poročila zmeraj bolj pogosto vpeta poročila v srbohrvaškem jeziku? Mar vsi Slovenci v republici Sloveniji že tako dobro obvladajo ta jezik?

ZALIV, Trst 1979, 1—2, stran 155.

„Žal pa je pri sodobni mladini, deloma tudi pri nas, dokaj pogosto opaziti ravnodušnost do življenja, resignacijo in moralno degradiranost (= brezvoljnost in nravno ponižanje), nagnjenost k religiji, mistiki in mamilom. Naša naloga je, to preprečiti in doseči, da se bo mladina navdihovala z visokimi humanimi cilji graditve socializma in komunizma.“ In najbrž v želji, da bi bilo čim manj takšnih degradirancev, svetuje Dragutin Frankovič (v knjižici Bistvene oznake socialistične idejnosti in političnosti pouka, ki je pred kratkim izšla v slovenskem prevodu) učiteljem pazljivo spremljanje in ocenjevanje idejnega razvoja učencev.

DELO, Ljubljana, 24. maja 1979, str. 14.

ZDA VSE VEČJI KUPEC RADENSKE — Radenska, ki je s svojim izvozom blizu sedmih milijonov litrov mineralne vode v prvem polletju povečala prodajo na tuje za enajst odstotkov v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, stopnjuje izvoz tudi v drugem polletju. To povečanje gre predvsem na račun prodaje v ZRN, Italijo in Avstrijo, vse več radenske mineralne vode pa prodajo kupcem v Združenih državah Amerike, kamor so povečali izvoz za okoli trideset odstotkov.

SLOVENSKA ATLETA NA BALKANSKIH IGRAH — Najboljša atleta letošnje leto, Mariborčanka Breda Lorenci in Celjan Rok Kopitar, sta se vrnila z letošnjih 38. balkanskih iger s kolajnami, Kopitar z zlato in Lorencijeva z bronasto kolajno.

ZLATO SIDRO ZA RODOŠKA IN PESTNERJA — Na popevkarskem festivalu „Melodije morja in sonca“ v portoroškem avditoriju je zlato sidro (10.000 din nagrade) dobil Berti Rodošek za popevko „Tople julijske noči“ (pevec Oto Pestner). Srebrno sidro (8000 din) je dobila koprška skupina „Prizma“ za Kocjančič-Mislejevo popevko „Zaznamovan“. Bronasto sidro (6000 din) je dobila Moni Kovačič za „Šepetanje morja“. Gledalcev je bilo več kot 3000.

UNESCOVI „AMBASADORJI VARSTVA NARAVE“ — Tudi v Ljubljani so se ustavili kolesarji, ki potujejo po evropskih državah pod pokroviteljstvom UNESCO in si skušajo pridobiti kar največ pristašev za varstvo narave.

ŽIVLJENSKI STROŠKI VIŠJI — Julija so se življenjski stroški v Jugoslaviji povečali največ v letošnjem letu. Tako je bilo julija življenje za 3 odstotke dražje kot junija. To pa je tudi največji skok cen v tako kratkem času v zadnjih 15 letih. Tako so se cene od januarja do junija povečale za 15,1 odstotka.

PISMO KOROŠKIH SLOVENCEV EVROPSKEMU PARLAMENTU — Predstavniki slovenske narodne manjšine na Koroškem so poslali predsednici evropskega parlamenta Simoni Veil pismo, v katerem jo prosijo, naj podpre njihovo prizadevanje za manjšinske pravice.

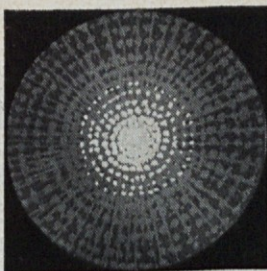
BOLEZNI NA LESTVICI — V zadnjih letih se je število Slovencev povečalo za približno 8,2 promila in, če bi se preštevali, bi se že tesno približali številki milijon in devetstotisoč. Blizu 60 odstotkov naših ljudi živi v vaseh in zaselkih. Rezultati pregleda bolezni in umrljivosti med Slovenci ugotavljajo, da Slovenci gredo največkrat k zdravniku zaradi dihal, v grob pa zaradi srca in rakastih obolenj.

DAN PLANINCEV NA BOČU — Letošnji dan planincev je bil 9. septembra na Boču. Priredilo ga je eno najbolj delavnih in uspešnih planinskih društev na Štajerskem — PD Poljčane. Na Boču so ob tej priliki odprli obnovljeni planinski dom s štiridesetimi ležišči, prostorno restavracijo in posebno sobo.

CENEJŠI LETALSKI PREVOZ — S prvim avgustom so cene letalskega prevoza, ki so se predtem zvišale za 59 odstotkov, nižje za deset odstotkov.

(dalje na strani 2)

Naslovna stran: LANIŠČE, razložena vas nad staro cesto Ljubljana — Novo mesto v bližini Škofljice.

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 28
oktober 1979

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fr.
Francija	40 fran. fr.
Italija	8000 ital. lir
Švica	18 švic. fr.
Nizozemska	19 niz. gid.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	40 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	12 kan. dol.
USA	10 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luči“.

Uredništvo in uprava:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

v okviru

ZAHODNONEMŠKI ŠKOFJE so ob štiridesetletnici 2. svetovne vojne, 1. septembra, dali posebno izjavo, katere glavne ugotovitve so:

Dve osnovni dejstvi sta soodločali, da je Nemčija pod nacionalsocialističnim režimom sprožila vojno: poteptanje neodsvojljivih pravic poedin-
cev in narodov ter prekladanje odgovornosti in krivde na druge. Morda
je nacionalsocialistični rajh pokvaril nemški narod najbolj s tem, da
je načrtno pohodil občutek za pravico. Politika, ki gradi na takšnih na-
čelih, vodi nujno v polom, kot je z grozljivo jasnostjo pokazala 2. sve-
tovna vojna.

Nemški odsek **EVROPSKE KONFERENCE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE
IN SAMOODLOČBO** je ob isti priložnosti zapisal med drugim tole:

Pred štiridesetimi leti se je začela 2. svetovna vojna. Hitler in Stalin
sta se domenila za skupni napad na Poljsko. 1. septembra je nemška
vojska vkorakala na Poljsko, 17. septembra je rdeča armada zasedla
vzhodno Poljsko. Štirideset let po 2. svetovni vojni je prišel komunizem
na oblast v tretjini sveta. Pod geslom „mirnega sožitja“ se je sovjetskim
imperialistom posrečila mojstrovina psihološkega vojskovanja: tajitev
svoje strategije osvajanja in hromitev zaresnega odpora. „Rdeče po-
lakirani nacisti“, kot je imenoval vodja nemške socialdemokracije Kurt
Schumacher komuniste, so ustvarili v ta namen učinkovito nedotakljiv-
ko: protifašizem je samoposebi umeven, protikomunizem pa ogroža mir.
Zahodne demokracije so dolžne vzgibati duhovno obrambo svojih na-
rodov proti rdečemu totalitarizmu, ki se nateza po prihuljenih poteh
evrokomunizma, ljudskih front in tako imenovanih osvobodilnih vojn
za oblast nad celim svetom. Zopetna zgraditev združene Evrope ne sme
spregledati dežel vzhodne in srednje Evrope: ni moč preslišati njih
skupnega krika po uvedbi pravic poedincev in narodov, samoodločbi in
odstranitvi rdečega kolonialnega sistema.

Angleški časopis **THE GUARDIAN** (London, 3. avgusta) je zapisal
o teptanju človekovih pravic na Češkoslovaškem, kot značilnem prime-
ru držav vzhodne Evrope:

Češka vlada je bolj kot katera druga država vzhodnega bloka na
slabem glasu, da svoje oporečnike neprestano preganja. Češkoslo-
vaška je ena od podpisnic helsinške zaključne listine. To pomeni, ali
bi moralo pomeniti, da imajo češkoslovaški občani pravico, s svojo
vlado ne soglašati in to tudi javno povedati. Dejansko pa je bilo deset
članov gibanja „Listina 77“ 29. maja prijetih in vsak dan morajo raču-
nati s sodbo. Med njimi so en duhovnik, trije psihologi, en filozof, en
inženir in dva časnikarja. Obtoženi so podpihovanja, čeprav so, kot
se zdi, uporabili le pravico češkoslovaških občanov, da kritizirajo vlad-
do, ki ni bila nikdar izvoljena, marveč so jo 1968 ustoličili Rusi. Hel-
sinška zaključna listina je danes, štiri leta po podpisu, strahotna burka
— vsaj v mnogih deželah vzhodne Evrope.

med vrstami

Z izrezki iz domačih ter tujih časopisov in revij skušamo prikazati resnično podobo časa. Izbor komentarjev skuša biti čimbolj tehen. Za njih utemeljenost ne odgovarjamo.

MARIBOR, kulturno in gospodarsko središče slovenskega Podravja, križišče obalpske in obdravske poti.

DELO:

(nadaljevanje z ovitka)

JEZIK NAŠ VSAKDANJI

Referenti so nekaj povedali, udeleženci sprejeli stališča in predloge in posvet „Slovenščina v javnosti“ se je končal. Dva dni je mineval v Portorožu in nastopajočih je bilo nekaj deset, večidel so bili vnaprej pripravili svoje spise, kajti vtis je bil in ostal, da se je malo navzočih spontano odločalo za nastop pred mikrofonom. Ali jih nič od slišane ni vzemirilo in izzvalo ali pa so bili tako ravnodušni, da se jim ni zdelo vredno odgovarjati na izjave, ki so jih v glavnem ljudje brali v mikrofon.

Vsekakor je bilo nemalo kritičnih besed o nespoštljivem ravnanju s slovensko govorico in pisavo in nič koliko predlogov ali celo zahtev, da je treba to in ono storiti in kratko malo doseči, da se kaj spremeni.

Predlogi na posvetu so bili skorajda ginljivi: v želji po hitri učinkovitosti so namreč ljudje ponekod ukrepali takoj, „na licu mesta“, na videz radikalno, predvsem pa ubogljivo. Klicu po višji jezikovni kulturi so ustregli z zakroženo rešitvijo — kot da je slovenščina samo zato domnevno zanemarjena, ker je slavisti ne pečujejo dovolj.

Se pravi, da se marsikdo na

SKROMNI PRIHRANKI — Omejitve, ki veljajo že nekaj mesecev v jugoslovanskem prometu zaradi varčevanja z bencinom, niso dosegle pomembnejših uspehov. Tako so maja v prvem mesecu veljave novih predpisov porabili le 6 odstotkov manj bencina. Že junija pa ga niso porabili nič manj kot lani.

*

BLED — Tu je bilo 4. srečanje folklornih skupin. Začetek je bil ob 14.30 uri s povorko, nato je bil nastop vseh skupin v Festivalni dvorani na Bledu z izvirnimi plesi in nošami, značilnimi za kraje, ki so jih skupine predstavljale. Na srečanju so sedelovale skupine iz Madžarske, Avstrije, Srbije, Slavonskega Broda, Prekmurja, Koroške, Jesenic in iz Lesc.

BORL — Na gradu Borl je bila slikarska kolonija. Dvanajst slikarjev iz vse Jugoslavije je ustvarjalo v okolici Borla. Letošnja kolonija je bila že ehajsta po vrsti, doslej pa je tu delalo že 123 slikarjev in trije kiparji iz Jugoslavije, Nemčije, Avstrije, Italije, Čehoslovaške in Madžarske.

BOŠTANJ — Več kot 200 nastopov, štirikrat toliko vaj in številna radijska snemanja: to je petnajstletni povzetek dela „Boštanskih fantov“, okteta, ki sodi med boljše ljubiteljske ansamble v Sloveniji.

BUKOŠEK — V tem kraju so pred kratkim pripravili kmečki praznik. Na tekmovanju so se najprej pomerili traktoristi, ki so tekmovali v oranju, spretnostni vožnji in poznavanju teorije, nato pa še kosci z ročnimi kosami. Skupno je nastopilo 32 tekmovalcev. Vinko Špelar iz Sevnice je bil najboljši kosec.

CELJE — Gimnazijski pevski zbor iz Celja je na letošnjem mladinskem pevskem festivalu v Celju osvojil prvo mesto. V Haagu pa so se celjski pevci, ki so bili najmlajši po letih, uvrstili takoj za univerzitetnimi zbori iz Romunije, Združenih držav Amerike in Nizozemske. Kritiki so o gimnazijskem zboru dejali, da ga odlikujeta velika mera muzikalnosti in discipline.

CELJE — V cerkvi svetega Danijela v Celju so se nekateri misijonarji srečali z verniki. Slovesno mašo je vodil škof Grmič, z misijonarji pa se je pogovarjal prelat Fajdiga. Navzoči so z velikim zanimanjem prisluhnili besedam, s katerimi so se predstavili misijonarji.

ČRNA NA KOROŠKEM — Koroški turistični teden so v Črni sklenili s tekmo predic. Tekmovanje predic pod geslom „Le predi, dekle, predi, prav tanko nit naredi“ je pritegnilo pozornost več sto obiskovalcev iz vse Mežiške doline, ki so bili priče prijetnemu domačemu kmečkemu večeru.

ČRNOMELJ — V Dragatušu pri Črnomlju so pripravili kmečke igre. Nastopilo je sedem ekip iz bližnjih krajev Dobljče, Butoarje in Dragatuš. Ekipe so se pomerile v sedmih tekmovalnih nastopih, ki so obsegali kmečka dela, opravila in običaje.

SV. DUH NA OSTREM VRHU — Z novo asfaltirano cesto Bistrica-Sveti Duh na Ostrem vrhu se je povečalo zanimanje za lepo izletniško točko.

HRASTNIK — V polju Terezija 2 jame Ojstro je spet stekel odkop premoga. Ta del jame je proti koncu maja zalila voda. Obnovitvena dela so trajala tri mesece. Voda, pomešana z blatom, je onesposobila del jamskih prog, ki jih je bilo treba očistiti.

KRANJ — Na razstavišču Gorenjskega sejma so zaprli letošnji Gorenjski sejem, ki si ga je ogledalo nad 200.000 obiskovalcev. Blaga pa so prodali na sejmu za okoli 2 milijarde dinarjev.

KRANJSKA GORA — V Kranjski gori obnavljajo Liznekovo domačijo, ki je značilna za ljudsko arhitekturo gornjesavske doline, posebno še samega naselja Kranjska gora. Do sedaj so končali s tesarskimi deli.

KRANJSKA GORA — „Tinkara“ je ime brunarici, ki stoji sredi naselja, v njej pa prodajajo spominčke, ki so neobičajni. Za okras po stenah so stvari iz nekdanih kmečkih domov, namesto prodajalne mize pa je porisana kmečka skrinja.

KRŠKO — Pevci iz Trsta in tržaške okolice so imeli letošnji pevski seminar v Krškem. Letošnje študijsko letovanje je bilo že deveto in se ga je udeležilo 75 pevcev. Pevci so obiskali bližnje pomembnejše kraje od Kostanjevice, Brestanice, Kozjanskega, Hrvatskega Zagorja do Zagreba.

LENDAVA — Že sedmič so pripravili v Lendavi mednarodno slikarsko kolonijo, na kateri likovni umetniki iz Madžarske, Vojvodine, Hrvaške in Slovenije spoznavajo kraje in ljudi onkraj Mure, pri tem pa ustvarjajo in s svojimi deli bogatijo kulturno zakladnico tega področja.

LJUBLJANA — Na nedavnem 18. mednarodnem sejmu piva in brezalkoholnih pijač „Mond selection“, ki je bil v Parizu, so bili izdelki ljubljanske pivovarne „Union“ nagrajeni s tremi zlatimi in dvema srebrnima medaljama. Zlate medalje so dobili svetli pivi „Union ležak“ in „Union grand“ ter naravni napitek iz hmelja „Uni“.

LJUTOMER — V nedeljo, 9. septembra, je bila že šesta „prleška bratva“ zapovrstjo. V veliki povorki so pokazali obiskovalcem bogate vinogradniške običaje in sodobne vinogradniške stroje in pripomočke. Po povorki pa so postregli s prleškimi posebnostmi, kot so krapci, kvasenice in gibanice, seveda pa je bila na voljo tudi bogata ponudba grozdja in mošta letošnjega vinskega pridelka.

MARIBOR — Kopališče „Fontana“ so spet odprli. Odprto bo vsak dan razen v ponedeljek. Cene vstopnicam so ostale nespremenjene. Tako bo stala vstopnica za eno kopanje 25 dinarjev.

METLIKA — Najvišja vas v Gorjancih v metliški občini — Krašnji vrh — dobi asfaltirano cesto. Ta kraj, oddaljen od Radovice 3 km, šteje 17

(dalje na strani 10)

posvetu v Portorožu (ali pa poprej kje drugje) ni vprašal po morebitnih globljih vzrokih za zmrcvarjeno, spakedrano materinščino. Sicer pa, to je že stara pravljica: lotiti se posledic, ne korenin... Morda so z nekoliko drugega konca razžarjeno železo naskočili drugi: tisti, ki so odločno govorili, da je treba več jezikovne vzgoje v šole, da bi se tako v bodočnosti mladane sleherni navadil in „osvestil“ rabiti svoj materni jezik bolj uvidevno in spoštljivo ali kako že lepó. Toda ali bodo odslej po šolah učitelji poučevali ne le brez napak, ampak tudi res „oblikovali jezikovno zavest“ — ko pa, kot je videti, čedalje manj Slovencev obvlada slovenski (knjižni) jezik, da
(dalje na strani 10)

AKTUALNE INTERVJU

DELO: Na filmskem področju zakon zagotavlja podnaslavljanje filmov v materinščini, distributerji pa se izgovarjajo, češ, kaj pa pripadniki JLA, kaj pa naši delavci v vaši republiki; oni imajo tudi pravico do podnaslavljanja v makedonščini. Ali bomo zdaj dajali (v Sloveniji) predstave za Hrvate, Srbe in Slovence?

ZUPANČIČ (Beno, predsednik sveta za kulturo pri republiški konferenci SZDL): Slišali smo za primer tovarne, v kateri dela strokovna skupina, ki ni slovenska. Zdaj bi se menda morali Slovenci učiti njihovega jezika, namesto da bi se oni slovenskega... Ni mogoče, da bi kdo, ki govori drug jezik, strahoval ves delovni kolektiv, ker se ni sam pripravil naučiti slovenščine... Drugje zaposlijo profesorja, ki poučuje slovenščino v srbohrvaščini.

DELO, Ljubljana, 30. junija 1979, str. 20.

za vsak dan

Znani dunajski župnik Blieweis je napisal knjigo **ŠE SO SREČNI ZAKONI**. (V slovenskem prevodu jo je izdala 1970 Mohorjeva družba v Celovcu.) V njej je objavil 200 odgovorov zakoncev, zakaj se jim zdi, da je njihov zakon srečen. Zakonci in tisti, ki se pripravljajo na zakon, bi morali to delo prebrati in premišljevati.

Ko bi se človek poglobil v vprašanje sreče v zakonu, bi mu postalo jasno, kje se skriva glavni vzrok. Gotovo je zelo važna pravilna izbira partnerja, gotovo je važno, da so uresničeni razni zunanji pogoji za srečo; predvsem pa je za to srečo odgovoren zakonec sam. Vedeti mora, da za srečo v zakonu ne zadošča „opoj čutov“ in „očaranost, ki vidi v zakoncu vse rožnato“. Bistvena je pristna, globoka povezanost z zakonskim drugom, ki vključuje sile telesa in duše, volje in pameti, ki je pripravljena na žrtve, ki hoče biti zavestno skromna in strpna. Življenje v dvoje zahteva vsakdanji boj z „jazom“, z zagledanostjo vase. Zakonec ne bo mislil, kako ga bo njegov partner osrečeval, temveč, kako bo on svojega partnerja osrečil, kako bo moral prevzgojiti sebe, ne svojega partnerja. Moral bo odpustiti in vztrajati, tudi če ne bo o vsem tistem, kar je bilo v prvih mesecih zaljubljenosti, ne duha ne sluha več. Njegova ljubezen bo prišla do drugačnih globin.

Zakaj je toliko nesrečnih zakonov in toliko ločitev? Zato, ker so ljudje za ljubezen nezreli in ne znajo zares ljubiti. Manjka tistega, kar je bistveno za življenje v dvoje: v srcu ni ljubezni, srce ni pripravljeno resnično ljubiti, zato ni pripravljenosti za žrtve. To bi morali vedeti predvsem tisti, ki se poročajo „na silo“, ker se zaradi otroka, ki je na poti, „morajo“ poročiti. Najbolj usodna je takrat misel: „Bo že kako, samo da se poročim!“ Koliko boljše je sprejeti obveznosti, ki iz takega nezaželenega očetovstva izhajajo! Boljše je biti nezakonska mati, kot pa leta in leta živeti v zakonskem peklu, posebno danes, ko ljudje nekako spoštujejo dekle, ki se ni hotela otroka znebiti, čeprav bi mogla to z lahkoto storiti.

Kaj pomeni: biti vsem služabnik? Na Kristusovem zgledu najboljše vidimo, da to ne pomeni, da bi moral človek kot mila jera čakati, kdaj bo komu storil kakšno uslugo. Kristus nikakor ni učil klečeplačstva, hlapčevstva. Njegova osebnost je vedno izžarevala spoštovanje. Biti služabnik pomeni, skromno sprejeti odgovornost do drugih, do družbe, ne se bati zbadljivk in zavisti, pač pa nahuha, vzvišenosti in vsakega podcenjevanja drugih, zlasti pa se bati čakanja, kaj bodo drugi zanj storili. Naša slovenska Cerkev bo le takrat znala ustvariti živa občestva Jezusovih učencev, ko bo znala vzgojiti nesebične ljudi. To ne bodo „komoščarji“, temveč ljudje, ki bodo nesebično sprejemali odgovornost za svoje brate in sestre.

pisma

USTVARIL JU JE KOT MOŽA IN ŽENO

Zadnje čase se je v cerkvenem pojmovanju glede spolnosti marsikaj premaknilo. Kakšno je današnje gledanje uradne Cerkve na ta vprašanja — vsaj v glavnih črtah?

Najprej je treba vedno znova poudarjati, da je spolnost izreden božji dar. Bog si je človeka tako zamislil in prav noben človek se tej zamisli ne more izogniti. Razumljivo pa je, da je človek tudi na tem področju, kakor marsikje drugje, nagnjen k neuravnovešenosti.

Človek je enovito bitje in le kot celoto ga lahko razumemo. Zato tudi spolnosti ne smemo potiskati v kot, le odkriti moramo njeno pravo mesto.

Spolnost dela iz človeka človeka, moškega ali ženske; ga dela privlačnega za nasprotni spol in različnega ter obenem dopolnjujočega; ga usposablja za tople medčloveške odnose in za življenje v krogu družine ter za porajanje in vzgojo otrok; omogoča mu razvoj od zibelke do groba s posebnimi nalogami svojega spola in mesta v družbi s tisočimi odenki delovanja skrivnostnih sokov človeškega organizma, ki odsevajo v telesnem, duševnem, duhovnem, medčloveškem in verskem delovanju vsakega človeka.

Drugi vatikanski cerkveni zbor je tudi o tem vprašanju povedal veliko in odrešujočo besedo, ki mora biti smer, duh za kristjane našega časa:

„Človekova spolnost kakor tudi njegova rodilna sposobnost čudovito presegata vse tisto, kar obstoji na nižjih stopnjah živ-

ljenja; zato je treba zakonske-
mu življenju lastna dejanja sa-
ma, ki so urejena v skladu s pri-
stnim človeškim dostojanstvom,
obdajati z veliko spoštljivostjo“
(CS 51, 3).

„Tudi mnogi naši sodobniki
zelo cenijo ljubezen med mo-
žem in ženo, ki se v skladu z
zdravimi navadami narodov in
časov izraža na različne načine.
Ta ljubezen, ki je v odličnem
pomenu človeška, ker se z voljo
in čustvom obrača od osebe
na osebo, zajema blagor celotne
osebe; zato more obogatiti izra-
ze telesa in duše s posebnim
dostojanstvom in jih oplemeniti
kot prvine in svojevrstna zname-
nja zakonskega prijateljstva. To
ljubezen je Gospod blagovolil
ozdraviti, spopolniti in dvigniti
s posebnim darom milosti in
nadnaravne ljubezni. Takšna
ljubezen, združujoča človeško
in božje, vodi zakonca k temu,
da se prostovoljno podarjata
drug drugemu, kar se razodeva
v nežnosti čustev in dejanj in
prešinja vse njuno življenje“
(CS 49, 1).

„Ta ljubezen se na poseben
način izraža in izvršuje v de-
janjih, ki so lastna zakonu. De-
janja, s katerimi se uresničuje
tesno in čisto zedinjenje za-
koncev, so torej nekaj dobrega
in častnega in, če so izvršena
na res človeka vreden način, iz-
ražajo in podpirajo medsebojno
podaritev, s katero se zakonca
v veselju in hvaležnosti med-
sebojno bogatita... Tudi z dol-
žnim priznavanjem enakega
osebnostnega dostojanstva tako
ženi kakor možu v njuni med-
sebojni in polni ljubezni se v
jasni luči razodeva od Gospoda
potrjena enovitost zakona“ (CS
49, 2).

„Kristus Gospod je obilno
blagoslovil to iz mnogoterih vi-
dikov obstoječo ljubezen, ki iz-
haja iz božjega studenca lju-
bezni in je oblikovana po podobi
Kristusovega zedinjenja s Cer-
kvijo“ (CS 48, 2).

Zakonsko življenje je še po-
sebej življenje tudi spolnosti in
zato še posebej za življenje v
zakonu drži, da je spolnost
božji dar in spolno življenje
božja volja. Tudi s tem življe-
njem iz ljubezni častijo Boga,
kot ga častijo z drugimi dejavnostmi
zakonskega in družin-
skega življenja. Prav gotovo je
potemtakem tudi spolno življe-
nje posvečeno z zakramentom
zakona, seveda, če je to živ-
ljenje „po pameti in vesti“ in
za kristjana v duhu evangelija,
zdravega krščanskega izročila
in cerkvenega učiteljstva.

Razumljivo, da to življenje
spolnosti v zakonu ni brez te-
žav, saj tudi na drugih področ-
jih ni drugače. Gre na primer
za vprašanje usklajenosti, upo-
števanja želj tako moža kot
žene, ne enega bolj kot druge-
ga. Gre tudi za vprašanje ro-
dovitnosti oziroma uravnavanja
rojstev, ko Cerkev jasno uči,
da imajo starši po odgovornem
starševstvu pravico in dolžnost,
da sami po vesti odločajo o
številu otrok. Nastaja vprašanje
načinov urejanja, kjer so tudi
v „civilnem“ svetu še velike
debate in dvomi o primernosti
nekaterih. (Ob nejasnosti „vr-
hov“ na zdravstvenem kot tudi
navnem področju ne bi bilo
pravično od poročenih zahteva-
ti ravnanje po enem ali drugem
vprašljivem stališču — kot da
je popolnoma jasno.)

V zakonu naj bi torej živel
mož in žena sproščeno in lju-
beče zakonsko življenje v vseh
ozirih, tudi v spolnem — zakaj
naj bi bila v tem izjema? Ra-
zumljivo, da je spolno življenje
pri človeku končno osmišljeno
le po odgovorni ljubezni.

kvas zemlje

● **ODREŠENIK ČLOVEKA** je slo-
slov prve okrožnice papeža Janeza
Pavla II. Besedilo odgrinja pogle-
de v njegovo osebno vero in njegov
pogled na svet. Papež postavlja
Kristusa v središče sodobnega
svetovnega dogajanja. Knjižico lah-
ko naročite pri upravi Družine, p.
p. 95, YU-61001 Ljubljana. Cena
doma: 20 din.

● **SREČANJE S KRISTUSOM V
ZAKRAMENTIH — SVETI ZAKON.**
Tako se imenuje 32 strani obsežna
brošura, ki naj bi služila kot te-
meljno besedilo za prenovno slo-
venske Cerkve. Uvod govori o slo-
venskem zakonu in družini v spre-
menjenih razmerah; prvi del o
splošnih spoznanjih in razodetem
in cerkvenem nauku o zakonu in
družini; drugi del o skrbi vseh za
ti dve ustanovi; tretji del o po-
sebnih primerih zakona in družine.
Za praktično delo po župnijah pri-
naša zvezek vrsto smernic in po-
bud. Knjižico lahko naročite pri
Nadškofijskem ordinariatu, p. p.
121-III, YU-61001 Ljubljana.

● NIČ IN NESMISEL je naslov knjižice prof. Antona Stresa o osnovah nihilizma, to je nazora, ki zanika, da bi imel človek v življenju kakšen cilj ali namen. Ker je ta miselnost danes na Slovenskem precej razširjena in izpodjeda same korenine naroda, je to Stresovo delo še posebno velike vrednosti. Naročite ga lahko (za 50 din) pri frančiškanih v Ljubljani.

● ZAKRAMENT SPRAVE se imenuje knjižica, ki vsebuje šest predavanj dveh slovenskih strokovnjakov za npravnostna vprašanja, prof. Lojzeta Šuštarja in prof. Štefana Steinerja. O zakramentu sprave pišeta poljubno, sodobno in razumljivo. Knjižico lahko naročite (za 50 din) pri frančiškanih v Ljubljani.

● „VODI ME, DOBROTNA LUČ!“ je naslov izbora spisov enega največjih krščanskih mislecev vse zgodovine angleškega kardinala J. H. Newmana. Ob stoletnici, ko je postal Newman kardinal, je to njegovo delo izdala celjska Mohorjeva družba v slovenskem pre-

(nadaljevanje na 8. strani)

Janez Pavel II. - superstar

tako pišejo svetovni časopisi. in se sprašujejo, kje so korenine te skrivnosti.

Superstar je tujka. Slovensko bi rekli nadzvezdnik. To pa pomeni človeka, nad katerim so množice navdušene, ga obožujejo, iščejo, mu ploskajo. Sedanji papež je po ugotovitvi svetovnega časopisja — in ne le verskega — tak nadzvezdnik. Povsod po svetu se sprašujejo, kaj je na tem papežu takšnega, da ljudi tako močno privlači.

TA PAPEŽ JE MAGNET ZA LJUDI

To je nesporno: danes na svetu ne privlači ljudi nihče tako kot sedanji papež. Njegove fotografije se pojavljajo na naslovnih straneh revij in magazinov, tristolpni članki o njem polnijo prve strani velikih svetovnih dnevnikov, prav tako komentarji, uvodniki, krajši zapiski, poročila... In pa vojska časnikaarjev, ki spremlja papeža na njegovih potovanjih.

Srečan s papežem na Trgu sv. Petra v Rimu se je že letos ude-

ležilo več ljudi, kot jih je privedlo v Rim zadnje sveto leto (1975). Predsednik italijanskega urada za tujski promet je v začetku maja odlikoval papeža za „zasluge za turizmo“: doslej je pritegnil v sveto mesto 5 milijonov ljudi. Naval množic, navdušenje, veselje — to je postal že rimski vsakdan.

Sicer pa je bilo treba tiste, ki so pričakali papeža v Mehiki in na Poljskem, tudi šteti v milijoni; njihovega navdušenja pa ni bilo moč ujeti na noben aparat. Tisoči zlogujejo pri avdiencah v zboru papeževo krstno ime „Karol, Karol“, česar si ni bilo pri njegovih prednikih niti misliti mogoče. Menda ni o nobenem doslejšnjem papežu v tako kratkem času krožilo toliko zgodb kakor o tem. V ne še enem letu njegovega vladanja je samo v nemščini izšlo ali bilo napovedanih 25 knjig o njem. Konec avgusta je izšla Wojtyłova plošča z njegovim petjem in pesnjenjem. „Wojtyła Disco Dance“, to je gramofonska plošča s himno njemu in z vabilom na ples, je postala v Italiji uspešnica.

Pa ne samo papež osebno, marveč tudi Cerkev je naenkrat stopila iz zaprtosti notranjecerkvenega poročanja. Časnikarji, ki so prej pisali o Cerkvi kot ostanku srednjega veka s posmehom, uporabljajo danes povsem resno besede: molitev, blagoslov, pobožnost, verovanje, Marijino češčenje, greh, romanje, zaobljuba.

KAJ JE NA TEM PAPEŽU TAKO NEOBIČAJNEGA?

Ob vseh teh izrazih simpatij se marsikdo sprašuje, kako to, da so na tega cerkvenega moža po svetu, ki je končno le četrtino krščanski, tako pozorni. Posebno še, ker se zdijo njegove besede neredko ravno nasprotno „duhu časa“ in ker zagovarja v nekaterih vprašanih stališča, ki so celó za bogoslovce ne posebno napredna.

Odgovor na to vprašanje je, da je ta papež polnokrven človek, z drugo besedo, v sebi uresničuje pristno človeško podobo, kot to

Kristus od slehernika zahteva in pričakuje. S tem papežem se človek lahko poistoveti, hotel bi ga imeti za prijatelja zaradi njegove prisrčnosti, iskrenosti, prijateljstva, smisla za smeh, veselosti, topline, nenarejenosti. Pa še zaradi njegove razumnosti in odrezavosti, zanimanja za leposlovje, glasbo in šport, močne in silo izžarevajoče telesne postave, odločnega koraka, lepega baritona, skratka, ker ni nikak star, brezspolén mož.

Gre za samodejnega, mladostnega, športnega človeka, ki v Vatikanu preskakuje stopnice, pove, da bo moral sedaj jesti, ker je lačen, sede z duhovniki k mizi, kjer stoji steklenica vodke ali dobro italijansko vino. Otroke objema in jemlje v naročje, rokuje se in daje podpise, objema in poljubuje ljudi, ne le simbolično, ampak zares, doživeto; potrpežljivo čaka, da ljudje nehajo ploskati in z mladimi poje pesem za pesmijo, pa tudi dirigira, če je potrebno. Pod pazduho prime atlete, ki so prišli k njemu, in zapleše z njimi narodni ples, z mladimi Poljaki zakuri na vrtu svoje poletne hiše taborni ogenj, dá si zgraditi v Vatikanu plavalni bazen, ker „je ta še vedno cenejši kot konklave“, natika si vojaške kape, mehikanske klobuke in indijanske perjanice, poroči hčerko cestnega pometača in krsti otroka Angležinje, ki se je visoko noseča udeležila avdience. Rad obiskuje bolnike po rimskih bolnicah, jetnike po zaporih, svoje vernike po rimskih župnijah.

Noben doslejšnji papež ni v tako kratkem času tako pogosto in tako daleč potoval — on je doslej zapustil Vatikan štiridesetkrat.

Tudi smešnice mu niso tuje. O dežju, ki ga ni predvideval, pravi v šali: „Papež ni nezmojtljiv.“ Ljudem, ki vztrajajo v dežju na Trgu sv. Petra, zakliče: „Pozdravljam vse ljudi in vse dežnike!“

Takšno Wojtylovo ravnanje ne bi ljudi razburjalo in navduševalo, ko bi Wojtyla ne bil papež, to je poglavar katoličanov, naslednik apostola Petra, Kristusov namest-

nik. Pri prejšnjih papežih se je njihova osebnost čisto skrila za njihovo službo. Šele s papežem Janezom XXIII. in z le 33 dni vladajočim Janezom Pavlom I. so bili izvoljeni za naslednike apostola Petra možje, ki govorijo o sebi v „jaz“ obliki.

Vse to papeževo početje je izraz pristinosti, obenem pa nekak-

šna obljuba poguma, veselja in moči družbi, ki je postala negotova, polna dvomov in strahov.

IN ZADNJA PAPEŽEVA SKRIVNOST

Gotovo so marsikaj tega, kar dela sedanjega papeža ljudem tako prikupnega, talenti, ki jih je dobil

Karol Wojtyła s seboj na življenjsko pot. A to ni in ne more biti vsa njegova skrivnost. Ta tiči drugje.

V svoji prvi okrožnici „Človekov Odrešenik“ je sedanji papež zapisal: „Človekov Odrešenik Jezus Kristus je središče vesoljstva in zgodovine. K njemu se obračata moja misel in moje srce... H Kristusu Odrešeniku sem 16. oktobra preteklega leta pozdignil svoje srce in svoje misli, ko mi je bilo po pravno močni izvolitvi zastavljeno vprašanje: ‚Ali sprejmeš?‘ Tedaj sem odgovoril: ‚Pokoren v veri Kristusu, svojemu Gospodu, in v zaupanju v njegovo Mater, ki je mati Cerkve, kljub tako velikim težavam sprejem.“

Tu je ključ skrivnosti Janeza Pavel II. Ne le, da je sedanji papež do dna duše prepričan, da bo Cerkev neuspešna, če se bo skušala popolnoma izenačiti s svetom brez Boga, on osebno goji tudi tesne stike s svojim Gospodom in njegovo Materjo.

KVAS ZEMLJE

(nadaljevanje s 6. strani)

vodu. S svojimi mnogimi in odličnimi spisi ter s svojim zgledom junaškega duhovnega življenja je Newman tisočem in tisočem pomagal, da so se tudi oni prepustili Bogu. Njegove spise prevajajo po vsem svetu. Slovenska izdaja obsega 533 strani in stane 170 din.

● **KONGREGACIJA ZA VERSKI NAUK** je v papeževem imenu potrdila resnice o obstoju nebes, pe-

Ko je bil še nadškof v Krakovu, je bilo znano, da ga med 9. in 11. uro ni smel nihče motiti: v kapeli je pred Najsvetejšim molil, premišljeval, sestavljal govore, iskal jasnosti in moči za svojo pot. Tudi kot papež išče samoto pri Gospodu, ko ga ne sme nihče motiti. Sicer je pa znano, da je kot duhovnik ponovno poskusil postati redovnik, kontemplativec, da bi Bogu služil predvsem z molitvijo in premišljevanjem. Prav zato se njegovi znanci danes ne morejo dovolj načuditi njegovi odprtosti do ljudi. In ne morejo si je razložiti brez tesne molitvene povezave z Gospodom.

S tem pa izstopa sedanji papež iz okvira svojega osebnega pričevanja za Kristusa in postaja živa pridiga za vse člane Cerkve: slehernik od nas naj bi postal polnokrven človek, nenarejen, dober, pošten, pristen, skromen, delaven, soodgovoren za usodo sveta... kakor je bil naš Gospod. In obenem — ter prav zato tesno povezan s Kristusom.

kla in vic kot temeljne sestavne dele katoliškega verskega nauka in pozvala škofo in bogoslovne profesorje, naj se uprejo strujam, ki širijo dvome o teh resnicah. Poudarila je tudi vero v vstajenje cellega človeka.

● **MATI TEREZIJA** iz Indije je pred kratkim dejala: „V družine se mora vrniti spet skupna molitev. Družina, v kateri se moli, ostane povezana za vse življenje. Še nikoli ni bilo tako potrebno skupno moliti kakor danes. Mislim, da so vse težave po družinah zaradi tega, ker v družinah nimajo več časa, da bi skrbeli za otroke, za družinsko molitev in za to, da bi bili kdaj skupaj.“

● **LITVANSKI DUHOVNIKI** — 520 do 708 in dva škofa — so podpisali spomenico, v kateri odklanjajo pokorščino zakonom, kakršen je bil pred kratkim v Vilni sprejet, ki dovoljuje krajevnim oblastem poseg na cerkveno področje. Spomenico so poslali Vrhovnem sovjetu v Mosko.

**odkar je
fičko pri
hiši ...**

**župnik je pridigal:
„avto je zaradi
človeka in ne človek
zaradi avta.“
in še marsikaj
drucega.
preberite!**

Živela je vas, a res živela: lepo, mirno, uro hoda nad faro cerkvijo. Podnevi so delali, zvečer molili, med seboj so se dobro razumeli. V nedeljo so bili med prvimi pri cerkvi: zgodaj so vstajali, opravili pri živini. Po maši se jim ni mudilo domov: obiskovali so prijatelje; če je bilo v cerkvi kaj oznanjeno za starše ali žene ali može, so bili gotovo zraven. Otroci so imeli po maši še verouk. Vračali so se polni doživetij. Nedelja jim je bila drugačna, res Gospodov dan.

Življenjska raven je polagoma rastla, preusmerili so se na živinorejo in gozd, denarja je za-

Bog, daj mi
mir,

da bom stvari, ki jih ne morem spremeniti, sprejel;

pogum,

da bom stvari, ki jih lahko spremenim, spremenil;

modrost,

da bom prvo od drugega ločeval.

C. F. Oetinger

čelo ostajati in že si je podjetni gospodar kupil fička: za ozke, zavite in strme poti kar prikladno vozilo.

Za njegovo družino so se začeli lepši časi: k maši so se vozili, od maše tudi — a zdaj ni bilo več časa za obiske, še manj za verske pogovore, tudi otroci niso hoteli ostajati več pri verouku: kateri otrok se ne bi rajši navkreber peljal?

Nastalo je tudi drugo vprašanje: fičko ima le štiri sedeže, nihče več pa ni maral biti prikrajšan za vožnjo. Tako se je zgodilo, da so se to nedeljo peljali ti in ti, drugo drugi. Kdor se ni peljal, je ostal doma — peš pač ne morejo več hoditi. Kar so zmogli leta in leta in njihovi predniki cela stoletja, to je bilo ob fičku naenkrat neizvedljivo.

Tudi sosed je imel kmalu avto in drugi in tretji in v vsej vasi je obveljalo pravilo: k maši se gre z avtom ali pa se ne gre.

Otroke so vseeno skušali pripraviti, da bi šli k verouku, a po nekaj krčevitih jokih je bilo konec starševske zahtevnosti.

Avtomobilizem v župniji je veselo napredoval in novi župnik, ki je našel ob prihodu cerkev polno, se je veselil: kaj bo šele tedaj, ko jih bo avto približal cerkvi na dve ali tri minute!

A z avtomobilizmom so rasti tudi „razlogi“, ki so opravičevali, da so začeli izostajati od maše: treba je bilo iti na ta obisk, k onim sorodnikom, uresničiti vsaj katero od možnosti, ki so se dale z avtom uresničiti, da so se ljudje v ponedeljek po službah lahko bahali, kje so v nedeljo bili. Dokler ni bilo avtomobilov, so imeli na voljo le mašo ali dolgčas doma. Zdaj se je ponujala mnogo širša izbira: maša ali veselica, maša ali trgateg, maša ali nogomet, maša ali skok na morje...

Tudi mladinski verouk po dru-

gi maši je začel pešati. Prej so mladi množično ostajali, nato šli domov v gručah, peš ali s kolesi, in mladostno veselje se je slišalo daleč naokrog. Zdaj tečejo na avtomobile, s katerimi so jih starši pripeljali. Ti jih brez očitkov vesti odvažajo od verouka — župniku pred nosom. Še iz najboljših družin ga tolažijo: „Menda vendar ne boste zahtevali, da bodo hodili domov peš?“

Zaman se duhovnik oprijemlje zadnje slamice in se sklicuje na kolesarjenje, trim in podobne zvižaje, vsaj pri dekletih. Fantje se itak vozijo z motorji in imajo „motoobveznosti“: zmenjeni so, da se gredo podit tja in tja in še sem in na ono stran in nato... Kdo bi pri vsem tem mislil še na mašo, na mladinsko skupino, na Kristusa, ki čaka mlade prijatelje od nedeljah!

Celo otroci ne jemljejo maše več tako resno. Kako le, ko pa ima očka natanko ob času maše edini prosti trenutek, da pripravi vozilo z skorajšnji odhod.

Ne da bi bil župnik proti avtomobilu: tudi sam preganja svojo staro škodo. Tudi on ve, da brez avta danes ne gre. Vendar se je že dolgo spraševal: ali je avto božji dar ali ne? Če je, nas mora voditi k večji hvaležnosti do Boga, k večjemu zanimanju za Stvarnika vsega. Če nas pa avto odvrča od Boga, potem smo kakor otroci, ki jih stričevo darilo tako prevzame, da pozabijo na strica, in brž tečejo v kot razvijat, kar so dobili.

V nedeljo je župnik razlagal evangelij o avtomobilizmu, se pravi, razlagal je nekaj evangeljskih izrekov v sodobni izdaji. Rekel je: „Kaj pomaga človeku, če si mercedes pridobi, na svoji duši pa škodo trpi? ... Avto je zaradi človeka in ne človek zaradi avta... Ne nabirajte si zakladov, ki jih razžira rja in kalijeva sol! ... Koliko avtomobilskih delov bo dal

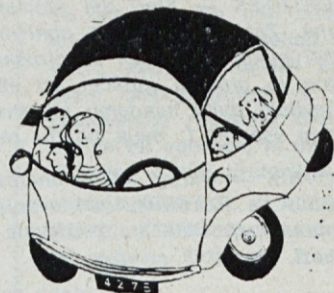
človek v zameno za svojo dušo?... Če te avto pohušuje, vzemi macolo in ga raztrešči v staro železje! Boljše, da prideš peš ali s kolesom v življenje, kakor s cadillacom v večni ogenj...“

Konec te resnične zgodbe bil lahko tudi tale:

Po tisti pridigi je župnik naenkrat opazil veliko spremembo, ki je ni mogel svojim očem verjeti. Ljudje so imeli spet čas za obiske in verske pogovore, otroci so spet ostajali pri verouku. Kdor se ni mogel k maši peljati, je šel k njej peš. Mladi so se po drugi maši spet množično udeleževali mladinskega verouka. Tudi fantje z motorji so se spet vključili v mladinsko skupino.

Potem se je župnik zbudil...

L. iz N.

MOZIRJE, trško naselje v kotlinici gornje Savinjske doline, letoviški kraj s sredogorsko okolico.

(nadaljevanje s strani 3)

kmetij. Prebivalci so zbrali 10 starih milijonov, pomagajo pa tudi pri delih. S tem ne bo več Krašnji vrh tako odrezan od ostalega sveta.

MLINŠE — V vasi Mlinše so pred kratkim odprli nov dom za gasilsko in športno društvo. Gasilci z Mlinš so bili brez primernih prostorov. V krajevni skupnosti Mlinše-Kolovrat se je lepo razvila športna dejavnost. Ob lepem in asfaltiranem igrišču pa je manjkalo prostorov. Zato je novi dom velika pridobitev za gasilce in športnike.

MUTA — S povorko cvetja in kmečkih voz, ki si jo je ogledalo več tisoč ljudi Dravske doline, z nastopom kmečke godbe s Pernic in tolklorne skupine „France Marolt“ iz Ljubljane so na Muti slovesno sklenili razstavo kmetijskih strojev in orodja Gorenje — „Sreča v zelenju in cvetju“.

NOVA VAS NA BLOKAH — Kljub deževnemu vremenu se je na tekmovanju kmečkih opravil zbralo več kot tri tisoč ljudi. Zaradi slabega vremena pa so se lahko pomerili le v dveh disciplinah — konjskih dirkah in košnji trave. Med 23 jahači je zmagal Anton Prhnè iz Grahovega pred Ivanom Avžlarjem s Hudega vrha. Pri koscih pa so se najbolje odrezali tekmovalci z Blok.

PODČETRTEK — Stari del Atomskih toplic v Podčetrtku je že precej dotrajal. Zato so začeli z obnovo in preurejevanjem. V načrtu imajo zgraditi olimpijski bazen in otroški bazen, dva manjša pokrita bazena, športno in otroško igrišče. Do 42 stopinj Celzija topli vrelci namreč zagotavljajo temu mlademu slovenskemu zdravilišču kopalno sezono na prostem vse od 1. maja pa do zadnjih oktobrskih dni.

RAKOVNIK — Okrog 150 katehetov in katehistinj iz vse Slovenije se je udeležilo na Rakovniku predavanja s. Gabrijele Stopar in dr. Valterja Dermota. Imenovana sta predavala o laikih kot občasnih sodelavcih pri katezezi.

(dalje na strani 12)

(nadaljevanje s strani 3)

se ne govori o pripadnikih drugih narodov? Bodo zdaj odgovorni čež noč nameščali samo sposobne, redke poznavalce jezika in njega najvnetejše privrčence? Ali pa bodo že zdaj zaposleni po šolah nenadoma „boljši“, zavednejši, strožji itd., kar zadeva slovenščino?

Jezik se verjetno ne pusti scela postrgati z zamaščenega kolesja vsakdanje produkcije in potrošnje, dirke za prestiž in finančno zdravje itd., da bi da potlej bilo moč posnažiti ter ga znova vrniti v vsesplošno banko po nekakšne obresti. Z drugimi besedami: mnogo preveč je včasih besed o njem, mnogo krepke strelbe, a krogle, da se tako sporoči, zidú niti ne zadenejo, kaj šele, da bi šle z glavo skozenj, kot se zanje spodobi... Ali pa je vse skupaj le nekakšno družabno opravilo, ki hoče samopredstavljanje?

S tem noče biti ravno rečeno, da je Portorož ostal brez „rezultatov“ ali zadetkov, ki bodo imeli praktične „posledice“: morda v šolah kdaj zares kakšna ura slovenščine več, morda bo manj pomendrano-slovenskih javnih napisov, morda bo TV bolj „slovenska“, morda bo kdo povečal tisto množico, ki bo začela širje razmišljati o jeziku (in to bi bil največji dosežek posveta)... Morda bodo kar na vseh področjih, ki so jih obravnavali v obalnem mestecu, zaživele določene jezikovne novosti. Le veja dejavnosti, kjer slovenščina prihaja do izraza morda v sovji najbolj zanimivi podobi, ni doživela skorajda nobene osvetlitve: jezik v njegovi književnosti.

Delo, Ljubljana, 24. maja 1979, str. 14.

DIE WELT:

**LE NOBENEGA SPORA O BOGU
— PARTIJA SE BOJI
„POLJSKIH RAZMER“**

Izjava Janeza Pavla II. na Poljskem, da je on „slovanski papež“, začjenja roditi sadove zunaj poljskih meja. Tako je vzplamtela v severozahodnem delu Jugoslavije

— torej v tisti slovanski in komunistični deželi, ki ima takoj za Poljsko najbolj čvrst katolicizem — močan boj partijskega vodstva proti „klerikalnim stremljenjem“ in dozdevnim političnim težnjam katoliške Cerkve po oblasti.

V jugoslovanski republiki Sloveniji, ki je poleg Hrvaške najmočnejše katoliško prežeta in ima tudi dolgo izročilo političnega katolicizma, se je sekretar CK KPS Franc Šetinc lotil naraščajoče dejavnosti „določenih skrajnih verskih skupin in odbora katoliških visokošolcev“. Te skupine naj bi bile sedaj dejavne tudi zunaj cerkvene ga okvira. Partijski sekretar je označil slovenski klerikalizem z besedami: „To je boj za oblast.“

Komunist Šetinc je spomnil katoliške dejavne mladince z mračnimi besedami na preteklost. Iz zgodovine naj bi bilo predobro znano, kam da je že enkrat vodilo organiziranje politične katoliške mladine. Sekretar CK je s tem namignil na zadnjo vojno. Tedaj se je slovenski katolicizem razdelil v dva tabora: manjša leva katoliška skupina se je priključila komunističnim partizanom, daleč številčnejši kmečki in meščanski mladi slovenski katoličani pa so se organizirali kot obramba proti komunizmu v tako imenovane „domobrance“, ki so jih v nasprotju z rdečimi imenovali tudi „bela garda“.

Slovenski belogardisti so v zadnji dobi vojne sodelovali z Nemci, a po prepričanju niso bili nikakšni Hitlerjevi pristaši, marveč katoliški kmečki narodnjaki. Poskus slovenskih katoliških krogov, pridobiti Angleže, da bi vkorakali v Ljubljano in vzpostavili zahodno usmerjeno Slovenijo, je v začetku 1945 spodletel. Deset tisoč teh mladih katoliških bojnikov so Britanci vrnili, partizani pa so jih vseprek postrelili. Znani slovenski katoliški pesnik in bivši partizan Edvard Kocbek je pred nekaj leti to temno poglavje v Ljubljani javno obravnaval in s tem v zvezi govoril o „težki krivdi“.

Presenetljivo je, kako močno ta živčni vozec iz 1945 še danes de-

luje v Sloveniji na razmerje države in partije do katoliške Cerkve. Tako je pred nekaj dnevi očitalo partijsko vodstvo cerkvenim voditeljem, da hočejo zgodovino „narodnoosvobodilnega boja“ izkrivljati. Spet je govorilo o „izdajalski državi“ višjih cerkvenih krogov med 2. svetovno vojno. Slovenska Cerkev naj bi tedaj z okupatorji, torej z Italijani in Nemci, „odkrito sodelovala“. Da so pa številni slovenski katoličani trpeli v Hitlerjevih kazenskih taboriščih, o tem tudi sedaj režim niti besede ne črhne.

Slovensko komunistično vodstvo čuti, da se zanimanje za vero večja. Zato izjavlja, da nimajo katoliški voditelji nikakršne pravice govoriti v imenu vernih. Utemeljitev te začudljive trditve se glasi: katoliški verniki so v socialistični samoupravni družbi „enakopravni“, zato lahko zase sami govorijo.

Določenim bogoslovnim profesorjem in dejavnim katoličanom v Ljubljani partija očita, da širijo lrditev, da sta marksizem in delavski razred le „bajka“ in da le vera prikazuje resničnost. Komunisti niso pripravljeni, tako se glasi, spustiti se v razgovor o tem, ali Bog je, ali ga ni. To da je „zunaj dosegljivega“, marksizem pa da je „znanost“.

Slovenski KP gre za to, da bi v Sloveniji preprečila „poljske razmere“. Pri tem se pa zapleta v verigo protislovij. Najprej izjavlja, da so verni v družbi enakopravni, istočasno pa zahteva od vernih učiteljev, da morajo npr. sprejeti pri šolskem pouku marksizem kot delovni postopek in ga nikakor ne smejo svetovnonazorsko napadati. Partijski sekretar Šetinc celó spodbuja verne učitelje, naj bi sami sebe na neki način razpolovili: vero smejo kot osebno notranje prepričanje obdržati, istočasno pa naj bi sprejeli marksistični okvir vzgoje.

Jugoslovanska partija pričakuje za vlade Janeza Pavla II. nov verski pohod na svetovnonazorske utrdbe socializma. Zato terja slovensko partijsko vodstvo od komu-

nistov, naj dajejo na verska vprašanja „nove dokazilne odgovore“: katolicizmu odgovarjati s „poenostavljenimi obrazci“ iz preteklosti da ni več dovolj.

Die Welt, Hamburg, 28. julija 1979.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:

SPOR MED PARTIJO IN CERKVIJO

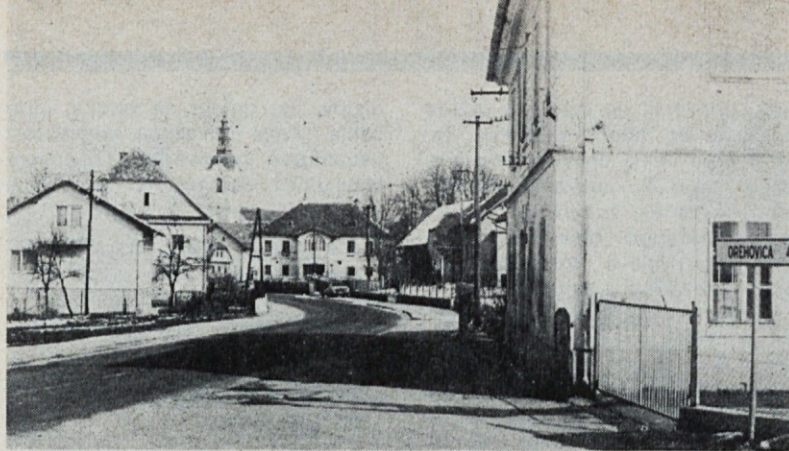
V Sloveniji se nakazuje spor med režimom in katoliško Cerkvijo. Partijsko glasilo *Borba*, ki izhaja v Beogradu, napada ljubljanskega nadškofa Pogačnika, ker je ta konec julija v cerkvenem listu *Družina* terjal večje spoštovanje človekovih pravic za katoličane. Nadškof Pogačnik je zapisal, da ni nikakršno vmešavanje Cerkve v politiko, če se ta potegne za človekove pravice in opozori, kadar se z drugače mislečimi ravna kot z drugorazrednimi občani. Nadškof se je pri tem izrecno skliceval na papeža Janeza Pavla II. Prav tako se je nadškof spoprijel z enostransko in brezbožno vzgojo po šolah, s čimer je enakost občanov pred ustavo pohojena. *Borba* vidi v tej ugotovitvi „stremljenje po politični oblasti“ in željo, prikazati Cerkev

(nadaljevanje na strani 12)

NADŠKOFU PRISLUSKUJEJO CELO NA POČITNICAH

Pri popraviljanju telefona v počitniški hišici ljubljanskega nadškofa Pogačnika so odkrili prisluškovalne priprave. Na delu so bile očitno od 1974, ko so napeljali telefon. Nadškof, najvišji cerkveni dostojanstvenik v jugoslovanski republiki Sloveniji, je bil ogorčen, ni pa pri oblasteh doslej protestiral.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 16. avgusta 1979, str. 2.

ST. JERNEJ, trdna ravninska vas med Krko in vnožjem Gorjancev, znana posebno po konjskih tekmah.

(nadaljevanje s strani 10)

RIBNICA — V nedeljo, 9. septembra, je bil v Ribnici že četrtrič zapovrstjo sejem suhe robe in lončarstva, ki je tudi letos privabil veliko kupcev in gledalcev iz vseh krajev Slovenije.

SEVNICA — Sevniška „Jutranjka“, ki proizvaja otroško konfekcijo, poseveča zadnja leta veliko skrb letovanju in oddihu svojih delavcev. Pochitniškimi zmogljivostim v Červarju pri Poreču se je pridružil še planinski dom „Planika“ na Mariborskem Pohorju, ki ima 50 ležišč.

SODRAŽICA — Tukaj so proslavili 80-letnico gasilskega društva. Ob tej priložnosti so odprli nov gasilski dom, društvo pa je dobilo tudi avto-cisterno.

ST. RUPERT — V soboto, 1. septembra, so v središču kraja izročili namenu nov otroški vrtec in telovadnico, prav tako so odprli obnovljeno šolo.

ŠMARJE PRI JELŠAH — Poleg vinogradništva sta živinoreja in mlekarstvo v šmarski občini najmočnejši panogi. Na 78 zbiralnih mestih po občini zberejo dnevno tudi do 30.000 litrov mleka.

TRENTA — Lepota naših gorá privablja vedno več občudovalcev, tudi takih, ki bi radi videli vse ali pa vsaj veliko naenkrat. Pot jih pogosto zapelje v alpski park „Julija“ v Trenti, ki je imel konec avgusta tudi po šestdeset in več obiskovalcev na dan.

TRST — Slovenci iz Beneške Slovenije so zbrali okoli 2.800.000 lir kot pomoč prebivalcem Črne gore, ki jih je prizadel potres.

VINSKI VRH — Pred kratkim so zaključili asfaltiranje 3 kilometre dolgega cestnega odseka Grlič — Vinski vrh.

VIRŠTANJ — „Banovina“, dvoje zgradb na Virštanju, nekoč last celjskih grofov, bo čez dve leti dopolnila 150 let. Ob tej obletnici pa naj bi poslopji (pod enim je večja vinska klet) začeli novo življenje. Uredili bodo gostišče z urejenim prostorom za vinske pokušnje in prodajo domačih vin na drobno in na veliko.

VUZENICA — Več kot dvajset slovenskih otrok iz zamejske Koroške skupaj s 30 vrstniki iz Vuzenice in od drugod je sodelovalo na otroški slikarski koloniji v Vuzenici.

kot „največjo bojevnico za človekove pravice“. Poleg tega naj bi nastajal vtis, kot da hoče Cerkev vzeti šolo v svoje varstvo.

Pred tem sporom je bil že drug, mnogo bolj oster, med slovensko Cerkvijo in sekretarjem slovenskega komunističnega centralnega komiteja Šetincem. Rode, bogoslovni profesor v Ljubljani, je pred nekaj časa zahteval pred visokošolci enakopravnost za katoličane in spoštovanje pravic za drugače misleče. Objava teh izjav mu je bila pod grožnjo s kaznijo prepovedana in ljubljanski nadškof je bil klican na versko komisijo. Ker hoče Cerkev sedaj to vprašanje reševati kot načelno, je sredi julija Šetinc Rodeta s surovimi izrazi napadel in obdolžil njega in cerkvene kroge, ki stojé za njim, „novega klerikalizma“ in „žaljenja in poniževanja delavcev“.

Takšnega načina izražanja v odnosih režima do Cerkve ni bilo v Jugoslaviji že lep čas več čuti. Članek nadškofa Pogačnika v *Družini* naj bi bil odgovor na ta napad.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 8. avgusta 1979, str. 4.

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG:

ZAMRZNITEV CEN V JUGOSLAVIJI

Jugoslovanske oblasti so se spričo 19-odstotne inflacije v prvem polletju 1979 odločile za zamrznitev cen blaga in storitev na stanje 3. avgusta. Ukrep je posledica jugoslovanskega šibkega polletnega obračuna in neobičajno neprijetnega poročila OECD (= Organizacije za gospodarski razvoj in sodelovanje) o Jugoslaviji, ki je članica le-té.

Poleg potresa v Črni gori in skromnejše žetve pšenice je otežila naprežanje Beograda za gospodarsko ustaljenost posebno podražitev nafte, ki je morajo dve tretjini uvažati. Kot pglavitno zlo se je pa izkazalo nesorazmerje med zviševanjem plač, gradnjo iz posojil ter javno porabo na eni plati in nezadostno gospodarsko učinkovitostjo ter delovno neuspešnostjo na drugi plati. Čezmerno

povpraševanje po blagu domá hromi obremen napore za izvoz. Kritje uvoza z izvozom je zdrknilo pod 50 %.

Neue Zürcher Zeitung, Zürich, 3. avgusta 1979.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG:

JUGOSLAVIJA SE DAJE Z INFLACIJO

V Jugoslaviji je inflacija dosegla nov vrh. V juniju so cene v primeri z lanskim junijem porasle za 21,6 %. Samo v prvi polovici 1979 je bilo zvišanje cen za 11,8 %. Vlada je načrtovala za celo leto 1979 „le“ 13 % inflacije. Primanjkljaj v zunanji trgovini je več kot za 50 % višji od lani. Primanjkljaj v zunanji trgovini je več kot za 50 % višji od lani.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 13. avgusta 1979, str. 10.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG:

V JUGOSLAVIJI JE VEDNO „KRIZA“

Jugoslovanske oblasti so zato, da bi ustavile podivjane cene, v začetku avgusta prepovedale dvig le-teh. Eno vodilnih podjetij, slovenska tovarna za gospodinjne stroje *Gorenje*, se je tej odredbi odkrito uprlo in hoče iti pred sodišče. Gotovo krijejo *Gorenje* pri tem početju republiške oblasti. Prišlo je namreč na dan, da so ponekod prepoved dviga cen „vnaprej slutili“ in so lahko mnoga podjetja še brž cene zvišala. V urejeni Sloveniji očitno tega niso „slutili“. Zato so ostala sedaj podjetja praznih rok. Enotna in učinkovita jugoslovanska gospodarska politika postaja, kot je videti, vse težja.

Jugoslovanska inflacija znaša trenutno v celotnem merilu 20 %. Izvoz je v zastoju, kajti zaradi stalnega inflacijskega porasta cen je bila prodaja na notranjem trgu doslej za mnoga podjetja malodane ugodnejša. Zato raste uvoz. Jugoslavija mora biti pri letošnjem plačilnem obračunu pripravljena na

izgubo okrog dveh milijard dolarjev, kar je do sedaj nepotolčeni rekord. K temu je treba pridati posebno v velikih mestih težave s preskrbo, trenutno pri mesu, sadju in zelenjavi.

ODSOTNOST VODSTVA

Zvezni finančni minister Kostić, trezen in strokovno usposobljen politik, je tisku odkrito priznal: „Ja, tičimo v krizi.“ Pristavil je še, da gre v Jugoslaviji za stalno krizo. Beograjski časopis *Nin* je to dopolnil z izrazom „kriza rasti“.

Jugoslavija bi v gospodarstvu težko skrbela le za ravnotežje: ustvarjati mora nova delovna mesta in pospeševati razvoj. Konec 1978 je bilo zabeleženih 720.000 brezposelnih. En vidik jugoslovanske „krize“ je v tem, da so naložbe, ponajveč na osnovi posojil, veliko previsoke, ne pa vselej tudi donosne. Tudi potrošniško povpraševanje, ki ima prav tako izvor v posojilih in vprašljivi „delitvi dobička“, je privrelo čez rob. Jugoslovani so porabljali več, kot so proizvajali, je bilo svareče čuti celó iz predsednikovih ust.

To je bilo že pogosto slišati. Zato tudi sedanje jugoslovanske „krize“ ni jemati preveč resno. Inflacija je politično udobno sredstvo za varljivo slikanje blaginje. Čemu naj bi jo potem zares odpravljali? Na splošno je Jugoslavija s svojim načelom o stalni inflaciji kar dobro vozila. Navzlic vsem težavam živi še vedno veliko boljše kot države vzhodnega bloka. V nekaterih stvareh ji je uspelo doseči celó zahodno življenjsko raven.

Človek se sprašuje, zakaj odgovarja politično vodstvo v Beogradu na sedanjo „krizo“ voliko bolj živčno kot na prejšnja podobna stanja. Eden od vzrokov je najbrž v občutku, da je danes ušlo gospodarstvo režimu iz rok, kot se zdi, precej krepkeje kot sicer. Gibanja so močnejša. Poleg vsega so povezana z neugodnim stanjem vse po svetu.

Jugoslovanski vodilni politiki so imeli že vselej do gospodarstva mačehovske odnose. V predsed-

stvu partije je cela vrsta članov, ki se ukvarjajo z zunanjo politiko, svetovnim nazorom ali splošnim zastopanjem ljudstva, komaj kdo pa, ki bi se soočal z gospodarstvom. Gospodarske težave rešujejo v predsedstvu „sproti“, je pred nedavnim izjavil določeni jugoslovanski funkcionar nekemu časnikarju. Gospodarski strokovnjaki so mnenja, da so sadovi temu primerni.

Odsotnost vodstva čisto zgoraj vpliva na delo osrednje vlade in na delo republiških vlad. O „usklašenem delovanju“ za ustalitev v Jugoslaviji ni govora. Hodijo po poti najmanjšega odpora. Lahko je prepovedati porast cen in to prepoved je lahko izvajati. Če je posledica prepovedi to, da podjetja nimajo denarja in postanejo delavci nezadovoljni, ker ne dobijo več odvišnega dobička kot doslej, zgoraj zapornice spet odpro. In vrtljak se vrtil naprej.

SAMOUPRAVLJANJE

Drugi vir neugodja je v ustroju samoupravljanja in sicer zato, ker je ta sedaj ob svetovni gospodarski krizi prvič zares prisiljen svoje sadove neusmiljeno meriti po mednarodni konkurenci.

(nadaljevanje na strani 29)

ŽIVIMO IN DELAMO V VARNI DOMOVINI

Iz pogovora z Janezom Zemljaričem, republiškim sekretarjem za notranje zadeve: „Lani jih je prek 70.000 opravljalo razne naloge in dolžnosti v okviru narodne zaščite!“

NAŠA OBRAMBA, Ljubljana, maj 1979 str. 14.

Opomba: Konec februarja 1979 je bilo po uradnih podatkih v Sloveniji 1.875.437 prebivalcev. Torej je prišel 1 „varnostnik“ na približno 25 prebivalcev. Naša „domovina“ je pa res varna!

ovčar marko

Povest o lepi ljubezni med bajtarskim sinom in gruntarsko hčerjo

Na cvetno nedeljo se je Podlipnik domenil z Jernejem, da bo letos namesto njega, Jerneja, pasel Podlipnikove ovce njegov vnuk Marko. Pri tem mu bo že pomagal pes Volkun, saj je izkušen.

Ta pogodba ni bila prav nič všeč sosedu Rotiji, saj si je obetala to mesto za svojega sina Tevža. Pa tudi Tevž je bil Marku zanj nevoščljiv.

Po končani zimi je gnal Marko prvič na pašo. Ko je pripeljal trop mimo Rotijine hiše, mu je bilo kar hudo, da ni bilo pred vrati Tevža.

Na ganku pred podom je bila navezana polna nosilna rjuha. Prav na robu je slonela. „Če bi se le narahlo zadel obnjo, bi padla pred hlev,“ je videl Marko.

S skednja je zablislilo skozi špranje Tevževo oko. Kura je kokodacnila, kakor bi hotela komu uiti iz rok. „Aha, me le gledal!“ se je razveselil Marko, se ponosno zravnal in kljubovalno pogledal na desno in levo po vrsti vodilnih živali.

Tevž je stopil s skednja na gank. Sunil je s kopolcem rjuho, ki je z zamolklim štrbunkom telebila z višave na pesek. Obenem je zagnal

iz vsake pod pazduhe kuro, da sta z vreščočim kokodajsom srfotali čez trop.

Preplašeni jarci so se pognali na vse strani. Pa — spredaj je obdržal Marko, zadaj Miha in Manica, ki se je tudi sama prestrašila. Na desni jih je ustavil Volkun.

Na levi se jih je nekaj zapodilo v močilo. Vse blatne so s težavo spravili nazaj na suho.

Tevž in Rotija sta se na vse grlo krohotala.

„Marko! Sivih jarcev, kakor jih ti ženeš na pašo, pa še nisem videl.“

Marka je bilo sram, da je zardeval. In jezen je bil; pa kako!

Odgovoril je Miha: „Ti, Tevž! Če boš našemu Marku še kdaj nagažal in mu ne boš dal miru, ti bom v jeseni s koprivcem (težkim bičevnikom) polomil kosti, kakor so jih Judje levemu razbojniku. Za prmej da... Na, bac, na, na!“ je pognal naprej.

Volkun, ki se je bil tudi sam zmočil, je jezno zalajal na Tevža, da se mu je hitro umaknil v vežo.

In gnali so naprej, na sonce, na pašo, na Reber.

Na poti je Marko srečal starega pastirja in romarja s psom Hrustom. Jok je Marku ponudil, da bi blizu skupaj pasla. Volkun bo pomagal Hrustu, ki je neizkušen, Jok pa Marku. Marko je bil ponudbe zelo vesel.

Marko je pri vodi za silo opral jarce, ki mu jih je zjutraj Tevž splašil v močilo. Zajel je vodo v cokle in se na več krajih zmočil. Vrgel je kožuh na zemljo, legel nanj in južinal kruh in krlje, ki mu jih je bila Podlipnica dala s sabo.

Mokra obleka se je v soncu parila na njem, v njem pa se je kuhala jeza na Tevža: „Naj le počaka, beštija!“

Mirno je prežvekovala dróbnica. Sonce je plesalo po razkodranih hrbitih in preganjalo iz volne rezki duh po ovčjaku. Med zelene meje so ležale pognjene njive in čakale, da bo prijahal po njih iz spodnjih krajev skozi Ljubljano in Kranj tudi v gorske doline sveti Jurij.

„Je ali ni?“ Marko je vstal in si zaslonil oči, da bi bolje videl.

„Je.“ Podlipnikova Ančka, ki se je zjutraj pri mizi potegnila zanj, čeprav ni nič rekla, gre po polju in v Reber gleda. Marko je zatrobil in zažvižgal, vzdignil jarce in jih zastavil nazaj proti Krniškemu robu.

„Naj le počaka Tevž!“

Troje zimskih jagnjet je začelo zaostajati in nobeno izmed njih ni več pogledalo trave. Napenjalo jih je in sapo so dobivala čimdalje težje. Marko jim je ponudil kruha; še povohala ga niso. In Marko je izprevidel, da najmanjše izmed njih ne bo moglo priti samo domov, da ga bo torej moral nesti.

Pod noč je storila črna koroška ovca. Jagnje je bilo slabotno. Kaj naj ves trop nese skozi vas? To se mu bo Tevž smejal! Da bi vsaj Miha prišel, kakor je obljubil. Pa ko bi Marko vedel, kako so vsako njegovo stopinjo s polja opazovali, bi ga še bolj skrbelo.

Ne boš lahko pasel, mladec!

Jarci so silili domov in Marko ni mogel več čakati na Miha. Pobral je najprej bolno jagnje, zataknil pod pazduho roblinico, vzel v naročje še novostorjenčka in stopil pred trop, da ga popelje skozi vas. Občutil je, kakor bi mu bili ukazali iti z golim hrptom skozi šibe.

Tam, kjer se Reber zoži v stagne (= ograjeno pot za živino) kakor lijak v tuljavo, se je oglasil Miha: „Daj meni bolnika!“

Marku se je odvalil kamen s srca in Volkun je veselo zalajal.

Na Rotijinem pragu je stal Podrobar, srenjski župan, in Marka vščipnil: „Marko! Bosta morali še Rozalka in Manica s tabo na pašo, da ti bosta jagnjeta pestovali. Taka hrušta, kakor je Miha, je vendar škoda za pestunjo!“

„Počemu obe?“ se je oglasil Miha. „Saj bo Manica sama lahko vse opravila, če ji boste vi posodili jezik za plenice, da bo jagnjeta povijala. Dolgega imate kar prav.“

„Da te sram ni, tako odgovarjati srenjskemu španu, hlapec!“ se je za Podrobarjevim hrptom oglasil Tevž in, da bi se prikupil Podrobarju, stopil pred duri in še pristavil:

„Ko bi se mi ne smillilo jagnje, ki ga neseš v naročju, bi ti jo prisolil.“ Pa se je hitro umaknil na prag, ker je pred njim zarezal in pokazal zobe Volkun.

„Tevž, le nikar preveč ne govori! Sem ti že zjutraj povedal, da moj koprivec (= težak bičevnik, pleten iz koprivčevega lesa) težko pade.“

Podrobar bi bil rad stopil na vas in zaustavil Podlipnikov trop in ozmerjal Marka gospodarju na sramoto, pa je izprevidel, da, kakor hitro zmede jarce, bo imel psa na vratu: „Prekleta mrha pasja!“ Potajil je jezo in spregovoril, kakor bi se hotel le potegniti za vso srenjo: „Ne prerekaj se, Tevž, za prazne besede! Saj če bi prevzeten ne bil, bi ga Podlipnik še za hlapca ne maral ne!“ In je vpil nad Markom, ki je napajal za lučaj daleč trop v potoku, da se je razlegalo po vsej vasi: „Ti, Podlipnikov ovčar, če si ne upaš jarcev gnati pod Peči, pa bi se jih ne bil lotil! Za plotom jih ne boš pasel, da bodo kravam vso travo zasmradili!“

In Tevž se je znova vtaknil v prepir: „Za poljem ne boš pasel! Kaj misliš, da bova s črednikom zaradi tvoje bojazljivosti krave v meli zaganjala?“

Po hišah naokrog so se v oknih pokazale glave in ljudje so stopali pred duri, marsikdo z mislijo: „Čakaj, Primožev, ne boš lahko pasel!“ In niso vedeli, ali bi Podrobarju in Tevžu pomagali ali bi se jima smejali. Pred njima je namreč stal Volkun in ju ni pustil s praga. Volkuna so pa vsi imeli radi kakor vsakega res dobrega psa.

Da bi mirneje odgovoril, je poskočil Marko nazaj čez vodo in še nekaj korakov stopil do Rotijine hiše: „Čudim se, zakaj se znašata nad mano. Po svetem Florijanu pa le po meni, če bom še za poljem pasel! Pa že davno prej ne bom, če bo trava tako lepo odganjala, kakor je začela.“

Pred vrati in v oknih je bilo vse tiho. Celo rahel smeh je hušnil na vas. Marko je razumel, da se je misel „Čakaj, fant, ne boš lahko pasel!“ izprevrgla v drugo: „Fant ima prav.“

Podlipnik je bil pod noč nasajen. Cenek se mu ni nekaj prav obrnil.

Prepir na vasi ga je še bolj razdražil. Zaprl je ovčjak, da ustavi jarce na dvoru in jih zunaj pregleda. Komaj so se zgnetle prve vrste skozi leso, se je že lotil Marka: „Le počemu prenašaš na pol crknjeni jagnjeti skozi vas, da se nam ljudje smejejo? Za plotom bi ju bil pustil!“

Marko se je branil: „V Rebri bi ju ponoči vzel volk.“

„Prava reč! Bi ti ju vsaj jutri ne bilo treba zagrebati. Misliš, če v ovčjaku padeta, da ti ju ne bom vštel med zapasene?“

Marko bi najezanemu gospodarju najbrž nič ne odgovoril, ko bi ne bila prišla prav takrat k vodnjaku po vodo Ančka. Ali je slutil, da se bo potegnila zanj, ali pa ji je hotel pokazati, da se ne da kar tako, tega še sam ni vedel, ko je ugovarjal: „Pred svetim Jurijem in po svetem Klemenu mi ne boste nobene šteli, naj pade doma ali na paši. Od svetega Jurija do svetega Klemena sva se pogodila.“

Pa se je res potegnila Ančka za Marka: „Ata, nikar po nepotrebem ne puščobujtel!“

Podlipnika je bilo skoraj sram in ni vedel, kaj bi še rekel. Rešil ga je Jernej, ki je tudi čez dan z vrta opazoval v Reber in ni preslišal Podrobarjevega vpitja na vasi. Ni lahko šel, pa je moral, ko zjutraj ni bil fanta poučil tudi o tem. „Prav imaš, deklič. Kakor bi ata ne vedeli, da se vsako leto kakšno jagnje, ki se še ni paslo, nažre zelenih listov izpod kurjic. Nikar letos po vsem stradanju. Lanenega olja prinesi, pa ne bo padlo nobeno jagnje ne gospodarju ne ovčarju!“

„Veš, Jernej, če sem vzrojil, sem zato, da se fant navadi. Pokaži mu, da bo drugo leto vedel!“ se je izgovoril Cena in odšel h konjem.

Marko je počakal večerje.

Tretje poglavje

ČEBELE ROJE

Največ zvoncev je pelo v Podlipnikovem tropu in v nobenem drugem se niso tako ujemali kakor v Podlipnikovem.

Marko je že vse zvonce porazdelil in obesil jarcem, le veliki, za

katerim potegnejo vsi manjši, je še visel na leseni kljuki v veži.

K Podlipnikovi mizi je sedlo zjutraj poleg domačih poslov tudi več najetih, da ostrizejo največji trop v srenji, vsega en dan. Med najetimi je bila tudi Primoževa Rozalka. Podlipnica jo je naprosila, da bi Ančka, ki pojde prvič s škarjami in plažovtom (= predpasnikom iz surovega platna) v Reber, imela vrstnico. In še Manica je prišla z njo, da bi odganjala ostrizene jarce nazaj k tropu.

Na dvoru je veselo zacvilil in zalajal Volkun in poskakoval okrog Marka, ki je šel najprej zapirat leso, da ustavi trop na dvoru.

Pred vežne duri je prvi pritekel iz hiše Cenek, za njim Manica, in dékle in hlapci in strižačice in Ančka. Iz veže pa sta pogledovala gospodar in gospodinja.

Volkun je pazno obstal pred ovčjakom. Marko je odprl vrata. Kakor se usiplje iz kašče skozi zatvornico žito v mernik, tako so se usipale vrste jarcev na dvor.

Marko se je zanesel na Volkuna. Sam je prešel dvorišče in obstal

pri lesi. Véliki zvonec mu je nabijal v roki.

Cenek se ni mogel zdržati. Pri-
tekkel je k njemu in ga zaprosil:
„Marko, obesi ga mojemu črnemu
koštrunu!“

„Saj že nosi zvonec!“

„Pa mu tega snemi in daj veli-
kega!“

„Ni za to, Cenek!“

„Daaaj, Marko!“ je moledoval
Cenek.

Marko pa je že ujel za volno ve-
liko pisano ovco iz prve vrste, ji
stisnil glavo med kolena in ji ta-
ko ročno pripel zvonec, da bi se
bil oča prav gotovo dalje zamudil,
kakor je bil najboljši ovčar daleč
naokoli.

Cenku se je vtaknilo, da ga Mar-
ko ni uslišal, pa mu je oponesel:
„Saj vem, da imaš Ančko rajši
kakor mene.“

Pred durmi so se vsi zasmeli,
Marko po, ki ni vedel, da je velika
pisana ovca Ančkina, je začutil,
kako mu hiti kri v glavo. Naglo
je odprl leso in stopil pred trop,
da je prej zginil za voglom.

Zardela pa je tudi Ančka in se
urno skrila po opravih v kuhinjo.
Anca, mama, je stopila za njo in,
čeprav se je deklíč vedno obračal
od nje, ji ni mogla prikriti zar-
delega obraza.

Ančka je zaprosila mamo: „Pre-
več dela boste imeli s kuho. Kaj,
ko bi ostala doma? Bodo pa drugi
na Rebri bolj hiteli.“

„Ne bodi, no! Kdo te bo snedel?
Kmalu boš do vrha, pa zardevaš,
če ti ponagajajo z ovčarjem, ko
vendar vsi vemo, da ni in da...“

da ne more biti nikoli nič res.
Smejaj se še ti, pa bodo tiho!“

Ančka je res molče vzela pla-
žovt in škarje. Odšla je po zavrteh
na Krniški rob.

„Nak! Da bi se še ona Marku
smejala. Nak! Ko je tako skrben
in dober. Nak!“

Marko je prignal na Krniški rob.
Iz Doline je narahlo vlekel zgor-
nji veter.

Da bi vsem ponagajal, ko so se
mu pred pragom zasmeli, je Mar-
ko nastavljal trop proti borovemu
gozdličku za Brunkom.

Zvonkljali so zvonci, jarci so ves
čas bleketali. Le škarje so škrtale.

Manica se je naveličala pri jar-
cih. Zmuznila se je k čebelnjaku,
sedla za brinov grmiček, da bi
je čebele ne napolile, prisluško-
vala brenčanju čebel in ogledova-
la, kako so izletavale in kako težke
padale na brade, kadar so se vra-
čale s paše. Tako se je zaverova-
la vanje, da ni nič čutila, kdaj
je prišel k čebelnjaku Vrbanek,
postaren možiček, ki je bil kajžo
že davno sinu oddal, sam pa si iz-
govoril čebele, da je modrijanil pri
njih, največ sam sebi, pa tudi dru-
gim, če so prisedli.

„Manica! Kaj pa delaš tukaj?“

„Jej,“ se je ustrašila. „Jarce po-
magam striči.“

„Aaa, tako? — Kajne, lepo leté?
No, pa ti pasi čebele, bom jaz na-
mesto tebe pomagal striči jarcel!“

Vrbanek je odšel k strižračem in
strižračicam in jim jel pripovedo-
vati o čebelah v Noetovi barki.

Ančka in Marko tisti večer dolgo
nista mogla zaspati.

Pod strešnjo je Marko v lahni
dremavici udaril s pestjo ob pepe-
rele deske in se prebudil: „O, za-
kaj je Ančka Podlipnikova! Če bi
bila kakor naša Rozalka...“

Prav tisto uro je tudi Ančka že-
lela, da bi ne bila Podlipnikova...

V srenji pa so se gospodarji spo-
prijeli. Podrobar je zbadal Podlip-
nika, da njegov ovčar pase za plo-
tom. Cena mu ni bil tiho. Opone-
sel jim je, da tudi drugi s Podro-
barjem vred že pasejo jarce za
plotom, čeprav nimajo še pastir-
jev.

„Je že res! Ampak razkopljeno
jih pasemo! Ne pa kar za planino
zvrščenega tropa z vsemi zvonci
vred!“

„Marko vas boli, ker je pokazal,
da zna dobro pasti.“

„Mar nam Marko in njegov pes!
Konje in govedo bi radi čimprej
pasli, ko krme manjka,“ so se naj-
glasnejši izgovarjali, da bi jim Pod-
lipnik še kakšne hude ne povedal.

„Kaj pa čakate svetega Florija-
na? O svetem Juriju, pravijo, da se
mora vrana v ozimini skriti. Letos
bi koze ne videl, če bi legla vanjo.
In čebele že rojé. Kaj čakate?“

In je bil Cena tisti, ki je nasve-
toval, naj na svetega Jurija dan
začnejo pasti vso živino. Drugi dan
je ukazal Marku, da mora na sve-
tega Jurija dan gnati trop v Peči.

Skozi špranje je pogledal dan na
Brkovčev skedenj. Iz svislí se je
primotal Tomaž, otepel slamo s se-
be in se pretegnil. Skoraj do pé-
ter (= odra nad skednjem, na-
vadno za deteljo) je zasegel z ro-
kami, tako je bil velik. Petnajst
let je s kirasirji (= oklepni ko-
njeniki) ogledoval svet. Nekaj kra-
tov je pomočil težko sabljo v tujo
njemu. Pred štirinajstimi dnevi pa
je minilo dvajset let, odkar mu je
pruska sablja posnela vse prste na
levi roki in še pol dlani. Desetega
malega travna leta sedemnajststo-
enainštiridesetega „baj Molvic in
Slezijen“.

Ko se je scelil, so mu namesto
kirasa (= prsnega oklepa) in če-
lade dali ponošeno kmečko obleko
— premajhna mu je bila — in še
lajno so mu pridodali in pravico,

da sme iti za kruhom skozi mesta in vasi „durh di gance monarhi“.

Nastavil je proti domu. Čez dobrega pol leta je prodal v Tržiču lajno in pravico „durh di gance monarhi“, teden dni pil in veseljačil za svoje in drugih denarje, saj je vedel povedati, da bi ga človek vso noč poslušal, in tako zalil zadnjo atako (= napad) „baj Molvic in Šlezijen“, prav po kirasirsko, se prespal in znova stopil na cesto brez lajne in brez pravice „durh di gance monarhi“ in brez božjaka v žepu. Čez tri ure je stal na domačem pragu, tešč, kakor je odšel iz Tržiča. Sram ga je bilo prosjačiti v domačem kraju.

Brat Fronc ga je takoj spoznal in ga je bil vesel, zaskrbelo ga je pa, ko mu je Tomaž pokazal roko. A ga je poposil samo za kot v svisljih in da ga naj drugo nič ne skrbi.

Pripovedovati je znal, konje je umel zdraviti in delati je poskusil, pa kaj boš z eno samo roko! Pridhodnjo pomlad je gnal konje v planino in potem vsako leto. Še za starost, pa ni bil več mlad, je imel prihranjenega nekaj in za pogreb in za mašo.

Tomaž je sedel na tnalico, na kateri so sekali rezanico za kravo, in obuval visoke škornje. Za vse na svetu bi ga nihče ne bil pripravil, da bi v coklah konje pasel. Kakor je težko obuval škornje, bile so lepo sešite in zelo ozke nad sklepji, je bil vesel v svojih mislih: „Tako je prav. Na svetega Jurija dan morajo konji prvič na pašo, ne pa na svetega Florijana! Sveti Jurij ima konja, on je pri konjenici služil! Saj nič ne rečem svetemu Florijanu, naj naš varuje časnega in večnega ognja, ampak golido ima in ne konja in s peškami je coklal okrog in ne vem, kako bi se bil obnesel v ataki.“

Obesil je torbo čez ramo, ogrnil širok plašč, zataknil prirodno sekirico za pas in s težkim bičem v roki ropotaje odšel po stopnicah.

V vas se je napolil po stezi med vrtovi. Vonj, ki ga je izpuhtevala mlađa, z rožami posejana trava in odganjajoče, razcvelo drevje, je utopil zatohli duh po senu in slami, ki ga je prinesel s sabo Tomaž s skednja.

Kako bi bil Marko šele vesel, če bi vedel, da mu Ančka peče veliko belo štruco za god! Ančka!

In ga je zaskrbelo, ali bo Podlipnik držal besedo in vse leto pustil žrebca na paši: „Nimaš boljšega psa pri konjih, kakor je žrebec! Ne volk in ne medved se ne srečata rada z njim.“

Na Podlipnikovem dvoru mu je prihitel naproti Volkun in se mu prikupoval. Pobožal ga je med povešenimi uhlji: „Volkun! Kako boš pasel z Markom? Ni tako moder, kakor je bil Jernej, ki nas je vse učil. Nič se ne boj, Volkun, ne bomo ga prepustili samemu sebi, kar nas je od starih ognjev!“

Marko je pri koritu polnil čutaro z vodo. Pritekla je Ančka s škalom in ni hotela, da bi nji Marko prej natočil, saj je iskala pirložnost, da bi z njim spregovorila: „Marko, ne bodi hud na ata, če ti je prezgodaj ukazal gnati trop v Peči!“

„Saj nisem, Ančka!“

Za te besede bi bil Marko gnal trop na vrh Stola: ne samo med volkove in medvede, med leve bi gnal za Ančkino prijaznost.

Podlipnica in Ančka sta pekli. Za rženim kruhom je zamesila mati Anca tudi iz čiste pšenice.

„No, pa ugni, Ančka, kaj bom spekla iz bele moke!“ je skoraj nagajivo vprašala mama.

„Ne vem,“ se je branila Ančka. „Čigav god pa bo jutri?“ je silila mama v deklo.

Ančka je zardela.

„Spet po nepotrebnem zardevaš!“ jo je učila mama.

Vstopil je Cena, ki je bil zadovoljno ogledoval Marka v Pečeh. „Sveti Marka bo jutri. Našega ovčarja god. Specita mu štruco, ko že pečeta! Fant dobro kaže.“

Kako je bila Ančka vesela teh očetovih besedi!

Marko pa je ležal na vrhu Jecole in ogledoval Zavrh, Volkun poleg njega. Marko je bil vesel, ker je vse že močno odganjalo. Tudi na Jezercih, ne samo na polju, bi sveti Jurij že lahko napasel svojega težkega konja.

Kako bi bil šele vesel, če bi vedel, da mu Ančka peče veliko belo štruco za god! Ančka!

Četrto poglavje

ČEZ VRH ŽENEJO

Iz vasi pod Pečmi je jutro za jutrom prizvonilo po stagnah na Reber na stotine zvoncev.

Med krniškimi pastirji je dan na dan prvi zatrobil na vasi kozar Koraček. „Sem jih že navadil, babe, zgodaj vstajati!“ je ves zadovoljen večkrat povedal kozam, ki jih je drvil pod Peči tako naglo, da so rožljali zvončki v čredi kakor krugalčki pred graščinskimi sanmi. „Saj drugače poleti ne boste prehodile poti pod Srednji vrh in nazaj!“

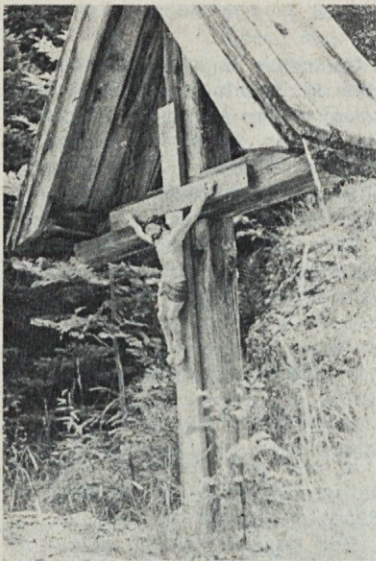
Za Koračkovim rogom je navadno počil Tomažev bič, če ga ni prehitel Žorga, ki je skliceval vole iz hlevov s tako zamolklim hohojem, da je bil njegov glas zares precej podoben oddaljenemu mukanju.

Ovčarji niso ne trobili ne klicali, ker je zapiral vsak svoj trop v en sam ovčjak, čeprav so pasli vsi, razen Marka, jarce več gospodarjev.

Zadnja sta bila vedno črednik Lukež in tretjinek (= stalni črednikov pomagač) Tevž, ker sta morala čakati, da so ženske pomolzle. Pa to je bilo že od nekaj tako.

V Rebrni in v Pečeh je pozvanjalo od jutra do večera, da se je razlegalo v polje, kakor bi vsak kamen in vsak grm pel. Vmes so udarjali z basom zvončarji, vodniki. Dežja ni hotelo biti. Peščena zemlja je omagala in trava je prepočasi odganjala za stotine lačnih gobcev.

Paše je že tako primanjkovalo, da sta se Jok in Marko kljub mračnemu vremenu dogovorila, da bosta gnala na vrh Peči; bosta že Volkun in Hrust ovohala zverino, če bo kje v gošči prežala.

Marko je najbolj tiščal zato na vrh, ker je vedel od Vrbanka, da mračnega dne najlažje izsekaš čebele iz drevesa. Navezal si je panj čez ramo, vtaknil sekirico za pas in z rogom in žvižgi in z „na, na, bac!“ prignal s prvim zagonom na Skok in nastavil čredo proti Oknici.

Jok pa je s Hrustom rinil jarce čez Vogel na Jecolo.

Markov panj je opazil Tevž in tako dolgo prigovarjal čredniku Lukežu, da sta zagnala krave na Vrhé. Za Markom ga je mikalo. Če ne drugega, se mu bo vsaj smejal, ko ga bodo pikale čebele.

Marko je prepustil na Oknici trop Volkunu. Pes ga je dobro razumel; saj ga je tudi Jernej večkrat pustil samega pri živini.

Jok Hrustu še ni zaupal. Sédel je na skalo, da je videl svoje in Markove jarce, in zdaleč opazoval Marka, ko si je zatikal pod klobuk ozelenele bukove vejice, da bi ubranil obraz pred čebelami.

Nedolgo potem, ko je odzvonilo po dolini poldne, je zapela v bukvi Markova sekirica.

Krave so se pripasle takrat čez Praprotnik na Mali stan. Tevž se je glasno krohotal Marku, ko si je otepal z rok pikajoče čebele. Črednik mu je ukazal, naj pazi, da ne bo živina ušla skozi na pol polomljeni plot na sečo. Tretjinek pa je prepustil krave same sebi, stopil skozi lesu in tik ob robu Peči šel proti Marku, da bi mu od blizu privoščil pikanje čebel.

Zagledal je pod seboj Podlipnikove jarce. Kakor bi ga po nepredvidnosti sprožil, je sunil z nogo v mel kamen, ki se je nekajkrat zakotalil, nato odletoval v vedno daljših skokih in usekal v sredo Markovega tropa. Jarci so zgrmeli na dve strani. Dveleten, popolnoma bel koštrun, Cenekov je bil, lepa žival, pa se je z odbito zadnjo nogo potočil v meline.

Marko se je zadril nad Tevžem: „Pusti jarce, kaj so ti napoti! Volkun! Podi! Zapodi!“ V skok je stekel Marko navzdol.

Volkun pa je imel preveč opraviti z jarci, da jih zopet sežene. Preslišal je ovčarjev ukaz.

„Beštija ti Rotijina!“ je siknil ves zasopel Marko v Tevža in bil tako razdražen, da se je Tevž izgovarjal: „Kamen se mi je sprožil izpod nog.“

„Kaj pa stopaš na kraj, če ne znaš pogledati, kaj imaš pod nogami? Če si taka neroda, zakaj greš past v gore? Z ženskami hodi na njive plet!“

„Ti hodi na njive plet! S Podlipnikovo Ančko, da ti ne bo dolčas!“

„Z robilnico te bom po buči; pa ne zavoljo Ančke; zavoljo jarca, ki si mu nogo odbil! Beštija! Ti ga boš plačal, ne jaz!“

Tisto zaradi Ančke in jarca pa je bilo narobe res.

Volkun je že uredil čredo in se podvival po melu k Marku. Tevž ga ni opazil, ker se je res bal, da bi Marko, jezen, ne zamahnil. Marko tudi ne, ker mu je zaradi Ančke zavrela kri.

Stala sta si nasproti z naprej sklonjenima glavama kot trmasta voľa, preden z vso težo treščita skupaj.

Takrat pa je zagnal Jok na skali grozen krik in mahal proti seči z robilnico.

Urno sta se nasprotnika obrnila in ujela z očmi zadnji skok, s katerim se je pognal velik rjav medved na hrbet kravi, ki je zašla skozi raztrgan plot tako daleč na sečo, da je bila že čisto blizu gozda na oni strani.

Togotno je renčal medved na kravi, ki se je skušala otresti strašnega jezdeca in ubežati, Preskočila pa se je komaj za tri svoje dolžine. Zverina ji je z udarci težke

šape zlomila križ. Krava se je sesedla in v smrtnem strahu zarjula z glasom, ki pretrese mozeg živini in ljudem.

Tevž in Marko sta preplašena obstala. Tudi Volkun si ni upal napasti; z naježenim hrbtom je renčal poleg pastirjev.

Jok je lezel s skale in vpil. Kaj, ko ga nihče ni razumel!

Krave so tekale naokrog, suvale z rogovi teleta, jih zganjale na sredo, togotno kopale zemljo, pri tem tulile skoraj nič manj strašno kakor njihov pobita vrstnica na senožeti, ki se je še vedno skušala vzdigniti in uteči smrti. Medved se je že lotil vimena in še nekaj kratov udaril s šapo, da je krava utihnila in je bilo slišati s seče samo še mornjajoče renčanje zverine.

Okrog krav je kakor brez glave tekal Lukež in klical: „Ježeš Kristeš, Tevž, kam si šel?“

Tevž je stekel k Lukežu. Marko pa je še vedno stal, kjer je bil, in razmišljal, kako bi branil jarce, če bo treba. Pa je nedaleč od njega zakričal Jok: „Kaj stojš, Marko? S psi nadenj!“

In preden se je Marko zavedel, je že ščuval Jok oba psa: „Volkun! Hrust! Ujs! Ujs!“

Na ta ukaz je šinil Volkun kakor puščica na senožet; Hrust za njim; za obema pa se je spustil v dir Marko.

Nekaj skokov pred medvedom in kravo se je Volkun ustavil. Hrust seveda tudi. Oba sta pričela glasno in tako gosto lajati, da je odmevalo od vrhov, kakor bi se togotila cela jata psov, ne samo dva.

Medved je grozeče renčal, krave pa vendar ni pustil.

Prišel je še Marko. Da se pes izkaže pred gospodarjem ali ker mu je ob navzočnosti človeka zrastel pogum, se je pognal od zadaj v medveda, ga ugriznil in še hitreje odskočil.

Medved se je obrnil, zagledal Marka, se postavil na zadnje noge in nameril nanj.

Marko je nastavil robilnico. Kaj pa je drugega mogel storiti? Jok ga je videl, Lukež tudi in Tevž, ta, ta! Umakniti se ni mogel. Kar bo, bo! „Saj bosta psa pomagala in Jok in Lukež tudi! Križ božji...“

Medved je res prišel do Marka

na tri, štiri sežnje blizu. Takrat se mu je pa zaprašil Volkun v hrbet in ni več odskočil. Hrust, mlad in neizkušen, ga je napadel od spredaj, pa ga je zverina tako oplazila, da je bil na mah ves krvav. Preblizu medveda si sicer ni več upal, je pa zato še bolj razdraženo lajal vanj.

Marko se je prestopil, da bi šel z robilnico pomagat Volkunu. Vedel je, da pes ne bo vzdržal.

Takrat pa se je s sklonjeno glavico, s krvavimi očmi — prst in ruša sta mu leteli izpod parkljev — prihulil od krav junec, Balantov je bil, in naravnost nad medveda.

Medved se je otreseł Volkuna in v nekaj skokih, kakor je bil prišel iz goščave, spet zginil v nji.

Psa sta jezno lajala za njim; v grmovje si nista upala.

Marko je imel dovolj opraviti, da je odganjal junca. Ves razgaden se je hotel lotiti psov.

Pritekel mu je pomagat Lukež. Zamahnil je s palico po juncu. Marko pa se je potegnil za žival: „Ne bij ga, ko nas je vse rešil iz zagate!“

„Kaj nas, tebe, tebe!“ se je oglašil Jok ves zasopel. „Nisem več za tek! Sapa, sapa mi nagaja. Lukež, ti bi je pa lahko več imel! Če si videl, kako se je medved postavil pred fanta, bi mu bil skočil pomagat! Pa Tevž! Le kako si si upal potegovati se, da bi pasel svoj trop? Pa še k Podlipniku si šli! Ali veš, koliko je pet sto jarcev? Saj je junec imel ne samo pogum, tega ima že tako ali tako več, pameti, pameti je imel več kakor vidva. Da si mogel tako glavo izgubiti, Lukež! Čigava pa je krava?“

Črednik se je obrnil in se prestrašil: „Ježeš Kristeš! Zaborštnikova! Eno samo imajo, pa kup otroki!“

„Ali vidiš, tretjinek, kaj si naredil, ko nisi poslušal črednika in stal pri plotu? Ko bi bil jaz Zaborštnik, bi ti ušesa navil. V merleš imaš še jarca z odbito nogo. Štor! Kaj zijaš? Zgubi se! Krave past! Bomo že brez tebe opravili!“

„Pa kar hitro!“ ga je nagnal še Lukež.

Tevž ni rekel ne bev ne mev. Odšel je, kakor so mu ukazali, in se strahovito jezil na Marka in se

pridušal, kako mu vrne. Le kaj mu je Marko naredil?

Pobiti kravi, ki je še vedno trepetala, so izpustili kri, in Volkun in Hrust sta jo polizala. Sta jo tudi zaslužila!

„Danes si se pa postavil! Vse si posekal!“ je pohvalil Marka črednik.

Marko se je od hvale prevzel: „Pravzaprav je škoda, da ga je junec odpodil! Ubil bi ga bil, mrho!“

Jok ga je hitro zavrnil: „Ali pa on tebe. Zahvali Boga in svetega Jakoba iz Kompostelje, da se je tako iztekel, kakor se je! Se boš že še rečal z medvedi! Pa na samem in sam. Glej, da ti takrat ne uide srce za pete! Če je že na Vrhéh hudo, kaj bo šele Za vrhom!“ Marko je obmolnil; na tihem ga je zaskrbelo.

„Ježeš! Lenki bo hudo. Kristeš! Kaj naj naredim sedaj?“ je žalosten vzkljnil Lukež.

Pa ga je komposteljski romar potolažil: „Žena te ima rada in ji boš lahko dopovedal, da nisi ti kriv nesreče. Le vse leto jo bo skrbelo, kdaj te medved v planini raztrga. Taka je ženska, če te ima rada! Krave pa nazaj na Reber zaženita, napasla jih danes tako ne bosta, ko so vse zbegane! Potem pa stopi domov, naj takoj kdo pride z vozom po kravo! Pod Komunom naj še koštruna naloži!“

Črednik se je še enkrat obema zahvalil in odšel. Na tihem mu je bilo žal, da ni Marko njegov tretjinek. Pa se je domislil, da bi potem ne pasel Podlipnikovih jarcev.

Padle so prve kaplje dežja. Ovčarja sta se ogrnila: Marko s kožuhom z volno na zunaj, Jok je pa oblekel burnus (= romarski plašč) z romarsko školjko na prsih.

Na Krniškem robu je Marko že zdaleč ugledal velik rdeč dežnik, ki je bil kaj malo vzdignjen od zemlje. „Le komu se ljubi v dežju sedeti na gmajni?“ je pomislil.

Rdeča streha pa se je začela premikati proti njemu. „Saj ni odrasel človek; otrok je!“ Koj nato je stekel Volkun vesel proti razpetemu dežniku in Marko je spoznal Manico.

„Marko!“

bo še

predragi bralci!

Poljski škofje so na škofovski konferenci 5. junija v Čenstohovi ob navzočnosti papeža napisali pismo kot prispevek k „Letu otroka“. Pismo so prebrali v vseh cerkvah na Poljskem v nedeljo, 9. septembra.

Škofje so v pismu obdžili državno oblast, da načrtno krši človekovo pravico do verske vzgoje. Pogosto se to dogaja tudi na surov način. Pri tem oblasti prezirajo pravice staršev. Otrokom zaradi njihovega prepričanja naga-jajo. Kljub uradnemu priznanju človekovih pravic se je mnogo oblastnikov predalo službi brezboštva „kot ljudstvu načrtno vsiljevanemu svetovnemu nazoru“. Škofje očitajo oblastem, da v imenu brezbožnega svetovnega nazora ponarejajo izročilo in zgodovino. Pri tem uporabljajo nepopolne ali napačne podatke in skrbno zamolčujejo verske vire narodne kulture.

Kaj res ravnamo narobe, če tudi Slovenci zahtevamo:

— svetovnonazorsko nepristranske šole v domovini (Vera nam je prevelika svetinja, da bi jo pustili zamenjati za ponižujoči materialistični svetovni nazor.)

— neponarejeno pisanje zgodovine (tako davne kot polpretekle; sleherni ponarejanje resnice se je v zgodovini doslej obrnilo proti ponarejevalcem.)?

Vas lepo pozdravljamo!

Uredniki

slovinci po evropi

anglija

† JOŽE REHBERGER

Smrt prav pridno pobira naše ljudi tu na „Otoku“. Dne 13. avgusta letos je v bolnišnici v Bedfordu umrl eden izmed velikih stebrov slovenske krščanske kulture tu v Angliji g. Jože Rehberger, star šele 56 let.

Pokojni je bil rojen v vasi Breg, župnija Preddvor pri Kranju. Po končani ljudski šoli v domačem kraju je študiral v Škofovih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano do 7. gimnazije. L. 1941 v aprilu je nemški okupator zatrl zavode, zato je pokojni maturiral na Klasični gimnaziji v Ljubljani. Rad bi nadaljeval s študijem, toda ker ni bil naklonjen italijanskim fašistom, mu je bil sprejem za nadaljnji študij

odbit. Nato je delal pri železnici v Borovnici. Marca l. 1943 so mu komunisti umorili mater, on se je pridružil domobrancem. V maju l. 1945 se je umaknil na Koroško v Vetrinj. Ker je bil bolan, ga ni doletela žalostna usoda 12.000 slovenskih mož in fantov — domobrancev, ki so bili zvijučno vrnjeni domov in bili pomorjeni. Potem je delal na kmetijah po Koroškem.

V marcu l. 1949 je prišel v Anglijo in opravljal razna dela v Bedfordu. Ko se je malo opomogel, si je poiskal življenjsko družico gdč. Jožico Pavel iz Maribora, nečakinjo velikega štajerskega narodnega delavca č. g. Marka Kranjca (umrl pred 3 leti v Gorici). V srečnem zakonu so se rodile tri hčerke. Z marljivostjo si je zgradil lep domek in začel z malo tiskarno.

Pred petimi leti je začel bolehati zaradi sladkorne bolezni in sla-

botnega srca; na prigovarjanje skrbne žene in drugih prijateljev, naj gre k zdravniku, je samo zamahnil z roko, rekoč: „Saj ni nič hudega, bo že boljše.“

Ko je bil letos 20. maja v Bedfordu res zelo dobro uspeli „Slovenski dan“, je bil že zelo bolan. 11. junija ga je zadela delna možganska kap. Nato se mu začelo zdravje spet boljšati in vse je kazalo dobre znake okrevanja. Medtem ga je dvakrat napadla pljučnica in prvokrat je dobro prestal bolezni. V nedeljo, 12. avgusta, se je pljučnica ponovila in tokrat njegov organizem ni bil kos bolezni in drugo jutro je v miru končal zemeljsko življenjsko pot. Ko je ležal na mrtvaškem odru, je z njegovega obraza sijal krasen, odkrit smehljaj.

V ponedeljek, 20. avgusta, ob 11. uri dopoldne je bila v cerkvi sv. Jožefa sv. maša zadušnica, katero je opravil naš župnik č. g. Ludvik Rot ob asistenci č. g. dr. Janeza Juhanta, bogoslovnega profesorja iz Ljubljane, kateri je takrat bil v Londonu. Pri maši je bil navzoč tudi župnik domačin iz župnije sv. Križa, ki je tudi prebral evangelij v angleščini. Mestni župnik kanonik Hulm se je v cerkvi od Jožeta poslovil s prav lepimi besedami.

Ogromna cerkev je bila polna vseh narodnosti. Bilo je nad 100 Slovencev, veliko Srbov, Hrvatov, Ukrajincev in domačinov. Zbora iz Bedforda in Rochdala sta prav lepo prepevala. Petje je spremljala z orglami nečakinja pok. Jožeta gdč. Francka Rehberger. Svojemu očetu v slovo so njegove tri hčerke ob krsti v cerkvi zapele pesem, katero je najraje poslušal: „Dajte mi zlatih strun, mili zvonovi“; vsi v cerkvi so imeli solze v očeh. Nato je bilo njegovo truplo prepljano na pokopališče. Tam poleg njega počiva že 5 naših rojakov — 2 Slovenci in 3 Slovenki. Ob grobu sta prav lepo govorila Jožetu v slovo gg. Franc Rožman iz Bedforda in Jože Grkman iz Haslingdena-Rochdala.

Pokojni Jože Rehberger iz Bedforda z družino. (Slika je posneta pred nekaj leti.)

belgija

VABILO NA „SLOVENSKI DAN“ V BELGIJI

Vljudno vabimo na „Slovenski dan“, ki bo v soboto, 13. oktobra 1979, v Kultureel Centrum-u v Eisdenu, Maasmechelen, na Konninginelaan.

Program bo naslednji: Ob 16. uri bo sv. maša v isti dvorani. Sledil bo kulturni spored, kjer bodo nastopali:

Naši najmlajši s pesmijo in plesom.

„Vesela mladina“ s plesom in pesmijo.

Flamska folklorna plesna skupina iz Maasmechelen.

„Zvon“ iz Nizozemske (po možnosti).

„Slomškov“ mešani in moški pevski zbor.

Za prosto zabavo bo skrbel Lesjakov ansambel iz Nemčije.

Pridite! Poskrbeli bomo, da se boste prijetno počutili v naši sredi. Obvestite in povabite tudi prijatelje!

Odbor društva „Slomšek“

LIMBURG-LIEGE

Mlado ognjišče: G. Stanko Revinšek in gdč. Elizabeta Kovalofszki sta 18. avgusta v Mariaheide slovesno sklenila *zakonsko zvezo*. Pri slovesnosti v cerkvi, dvorani in podoknicah na domovih obeh zaročencev so sodelovali „Slomškov“ pevski zbor, „Vesela mladina“ in številni prijatelji. Vsi udeleženci so bili povabljeni na „sprejem“ in gostoljubno pogoščeni.

Mladi par je ob poroki dobil veliko lepih daril za gospodinjstvo. Videlo se je, da sta nevesta in ženin pri stanovskih tovariših, rojakih in sosedih zelo priljubljena. Mlada sta, a se ne bojimo za njuno prihodnost. Oba prihajata iz družin, kjer so vsi pridnih rok.

Prepričani smo, da bosta mladoporočenca v življenju zvesto hodila po poti staršev in starih staršev. „Slomšek“ in „Vesela mla-

dina“ odslej še bolj računata nanju. Iskreno čestitamo in želimo vsu srečo!

Smrt vzorne matere: V začetku julija nas je s svojo smrtjo prese-netila ga. Amalija Kravanja iz Opglabbeeka, že 29 let vdova po svojem možu Janezu, rojena v Trenti, stara 79 let.

Rajno mamó smo vsi poznali in cenili. Nikjer ni povzročala problemov. Bila je tiha, skromna in uslužna. Imela je vero, ki gore prestavlja. Njeno bogastvo so bili njeni otroci. Kadar je šlo za otroke, ji ni bilo nič pretežko. Z našo skupnostjo je bila vedno v ozkih stikih. Malo je bilo naših maš in prireditev brez njene prisotnosti. Nam vsem je dala lep zgled pobožne in zavedne slovenske žene in matere.

Hčerki in sinu so ji bili zelo hvaležni in so jo tako rekoč na rokah nosili, kot pravimo. Dosegla je lepo starost kljub bolehnosti. Kjer vlada razumevanje in ljubezen, tam je življenje res prijetno.

Rojaki in domačini so z lepim pogrebom pokazali, kako spoštovana je bila rajna Kravanjeva mama. Boga prosimo, naj našemu narodu še pošlje takih dobrih mater, pokojni pa naj bogato poplača vsa njena dobra dela!

Hčerkama, sinu in ostalim sorodnikom izrekamo iskreno krščansko sožalje.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Le par krajših novic:

4. avgusta se je v župni cerkvi Vieux Campinaire-Fleurus poročila gdč. Karolina Zrinski z domačim g. Gerardom Deviz.

V Grimbergen (Bruselj) je pa popeljal svojo nevesto gdč. Berndette Gillis pred oltar g. Andrej Štemberger iz La Bouverie, in sicer 28. septembra 1979.

Obema mladima družinama naše čestitke in polno božjega blagoslova na skupni življenjski poti!

80-letnico življenja je pa praznoval v avgustu naš rojak g. Friderik Žgavec iz Lodelinsart, po rodu iz sončne Vipave. Čestitamo in Bog naj nam ga ohrani še mnogo let med nami!

Pokojni je še enkrat srčno želel videti svojo ljubljeno Gorenjsko, a volja božja je bila drugačna. Sedaj iz rajskih višin gleda gore kralja Triglava in ostalih domačih planin. Zapustil je dobro ženo-vdovo gospo Jožico in 3 odrasle hčerke: Jožico, Marjetico in Elkico ter brata Miha z družino. Vse te naj tolaži dobri Bog! Vsi rojaki so se ob težkih urah osiroteli družini izkazali prav odprtih rok.

Prav iskrena zahvala gg. Rožmanu in Gregorcju, ki sta organizirala in preskrbela veličasten pogreb! Enaka hvala častiti duhovščini: našemu g. župniku Rotu in g. prof. Juhantu, mestnemu župniku kanoniku Hulmu, župniku fare sv. Jožefa in župniku fare sv. Križa! Obilo naj Bog poplača vsem našim ženam, ki so pripravile za udeležence pogreba v Italijanski dvorani bogat in okusen prigrizek! Prav topla zahvala tudi vsem udeležencem pogreba, saj so nekateri prišli nad 300 km daleč iz Rochdala in od drugod! Pokojni Jože je vse to zaslužil. Ves prosti čas je porabil za dobro stvar nas vseh tu in v korist in dobro ime našega naroda. Koliko ur je žrtvoval v korist naše slovenske kulture, koliko potov napravil, koliko predstav organiziral! Za vse to nesebično delo je včasih dobil priznanje, naletel pa tudi na razočaranje. Vse to ga ni prav nič motilo in delal je še nadaljnje načrte, dokler ga Bog ni poklical k sebi po bogato zaslužen plačilo.

Kot najlepši venec pa naj pokojnemu Jožetu velja: „Molimo za pokoj njegove duše, Boga pa prosimo, naj nam tu nakloni še mnogo tako dobrih požrtvovalnih mož! Naša obljuba, na katero ne moremo in ne smemo pozabiti, pa naj bo: „Zvestoba Bogu, našemu narodu in slovenski krščanski kulturi; ljubezen in spoštovanje slehernemu narodu!“

Dragi Jože! V miru božjem počivaj v tuji zemlji, nekoč pa na veselo svidenje v nebesih!

Tvoji prijatelji-rojaki

P. S.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo in praznik *ob petih popoldne* v cerkvi sv. Terezije poleg Slovenskega doma, Impasse Hoche, Chatillon.

Telefon za Slovenski dom: 253-64-43.

Dragi starši! Gotovo želite in se trudite ter vse žrtvujete, da bodo vaši otroci kot polnovredni ljudje stopili v življenje. S Kristusom jim boste dali najlepši ideal in največje bogastvo na njihovo življenjsko pot, z znanjem našega jezika pa jim odprli zakladnico, iz katere črpate vi in so črpali vaši predniki. Pri *veronauku* in v *slovenski šoli* boste našli potrebno pomoč pri vaši skrbi za vaše otroke.

Po krstu je postala božji otrok Corine Itier. Z Jožico in Patrickom vsi delimo njuno družinsko veselje.

MELUN

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 14. oktobra, ob devetih dopoldne, v poljski cerkvi v Dammarié. Bodimo veseli in ponosni, da imamo vsaj od časa do časa mašo v domačem jeziku!

Šenkinčevi otroci Sonja, Ivan in Branko in sestrična Svetlana Bogatec iz Avstralije so bili zadovoljni ob obisku pri stari mami v Prekmurju. Gotovo se rojaki v Parizu še spominjajo Šenkinčevih otrok, ki skupaj z mamo Treziko pozdravljajo vse znance in rojake ter prijatelje.

SLOVENSKI DOM V PARIZU

bo tak, kakršnega bomo sami napravili in kolikor bo vsak pripravljen zanj žrtvovati. Od vsakega od nas je tudi odvisno, kako bodo dela za ureditev dvorane napredovala.

Ali kakor je lepo povedal naš pesnik Simon Gregorčič:

„Dolžán ni samó, kar veleva mu stan,
kar more, to mož je storiti dolžán!

Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
a delo in trud nam nebo blagoslovi!“

P. S.

Darove za Slovenski dom v Parizu pošiljajte na poštni čekovni račun:

C. C. P. PARIS 19284 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
3, Impasse Hoche
92320 CHATILLON

ali bančne čeke na isti naslov ali pa izročite svoj dar našim poverjenikom.

OB LUKSEMBURGU

LANEUVEVILLE-devant-NANCY

Slovenci iz Nancyja in od drugod — ne pozabite, da z oktobrom (1. nedeljo) zopet začnemo z našimi vsakomesečnimi *mašami*. Kakor vas ob drugih nedeljah Bog

vabi k francoskim, tako oziroma še bolj vas vabi na prve mesece k slovenskim.

EPERNAY

Slovenci iz Šampanje, bližnje in dalnje, in od drugod se bomo zbrali *k naši jesenski maši* na zadnjo nedeljo v oktobru, to je na 28. oktobra, ko bo trgatev že v kraju.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Vrnili smo se s počitnic, katere smo preživali v raznih krajih. Naj povemo v današnjem poročilu, kaj smo videli in doživeli v Sloveniji.

Slovenci *delajo*: Kmalu bo imela zadnja gorska vas lepo, tlakovano, „asfaltirano“ cesto. Hiše rastejo kakor gobe po dežju. Na zunanaj so okusno zgrajene in barvane, znotraj opremljene z modernim pohištvom, kopalnice ne manjka skoraj nikjer. Okrog hiš so seveda prijetno urejeni vrtovi s krasnim cvetjem. Pri gradnji si pridno med seboj pomagajo sorodniki in sosedje.

Tudi izobraženci ne držijo rok križem. Zelo veliko novih knjig je izšlo, časopisov in revij je toliko, da bi moral človek kar naprej brati, ako bi hotel vse pregledati.

Cerkve deloma obnovljajo in ponekod nove zidajo. Marsikak župnik je tudi prav dober zidar, mizar, slikar itd.

Nekaj nas pa vendar vznemirja. „Bela kuga“, ki je zajela Evropo, je prodrla tudi v Slovenijo. Mladi zakonci imajo po enega otroka, dva je že skoraj preveč. Številne družine so izginile.

Če ljudi ne mori več jetika, davica in druge bolezni, jih pa cesta ubije tedensko 10 do 20 samo v Sloveniji, rani in telesno onesposobi pa še dosti več! Ali res izumiramo?

V pisarnah, tovarnah in drugod je zaposlenih veliko število mater. Da vsled tega trpi vzgoja otrok, ni treba dokazovati. Očeta in mater je težko nadomestiti, najbrž je to sploh nemogoče. S temi težavami se bori vsa Evropa in boriti se moramo tudi mi.

J. J.

Po končanih počitnicah po juliju in avgustu smo se prijazno pozdravili. Zagorelih obrazov in s precej praznimi žepi so se veselili pozdravili vsi znanci in domači v vseh kolonijah.

Šola se je začela; otroci so bili kar veseli: nova obleka, čevljički, torbice — mamice so pa pogledale, če je še kaj v žepu! Mi želimo vsem obilo uspeha, pa zopetne udeležbe v precej praznih cerkvah! Zopet so se začele sv. maše po kolonijah — mi pa vse vabimo, da nedelje začujemo s službo božjo. Nič naj vas ne moti, če ni prav veliko ljudi — pa mi zato še bolj goreče molimo!

V mesecu oktobru bodo zopet vsako nedeljo sv. maše v Merlebachu; naše navdušene pevce še nadalje vabimo; zdaj bolehnih g. Šinkovec, naš izborni dirigent in organizator petja, bo zopet v naši sredi.

Svete maše: vsako nedeljo ob 10. uri v Merlebachu, Hospice Ste. Elisabeth; vsak četrtek v oktobru v Habsterdicku ob 9.30 uri; 2. okt. v Cité Neuland-Creutzwald ob 9. uri; v nedeljo, 7. okt., prva maša v Merlebachu ob 10. uri, druga v Farebersviller ob 15. uri; v Cité Maroc v torek, 23. okt., ob 9. uri.

Sedaj je moja velika dolžnost, da se zahvalim vsem, ki so vse storili, da bi mogel zopet priti v vse kolonije.

Vsem želimo vse dobro, posebno *novoporočencema* Scheidt Friederiku in Martini Kern iz kraja Hopital!

Srčno se zahvaljujem Mariji na Višarjah za izredno pomoč in g. Kavalarju, ki me je tja pripeljal, dalje vsem dragim duhovnikom, s katerimi sem se srečal na Sv. Višarjah: g. Revnu, poslanemu in zastopniku ljubljanske škofije, g. župniku iz Žabnic in vsem, ki so vse storili, da sem se zdrav vrnil v Merlebach. Želim vsem vse dobro!

Stanko iz Merlebacha

Sredi počitnic je tukaj v Nici po kratki in mučni bolezni nenadoma odšel v večnost g. Adolf Babnik, star šele 38 let. Zbolel je za rakom na pljučih in med zdravljenjem na kliničnem centru Lacasagne nenadoma v nedeljo, 12. avgusta, umrl za srčno kapjo. Še pred svojim odhodom na zdravljenje je bil poln življenjskih načrtov, kaj bo delal, ko se vrne z zdravljenja, toda nenadoma je bil poklican v večnost. Molimo zanj kakor tudi za druge naše rojake, ki so med nami živeli, sdaj pa so že v večnosti! Ženi in hčerki iskreno sožalje.

Ta mesec, posvečen rožnovenski Mariji, se bomo pripravljali na birmo. V nedeljo, 4. nov., ob 10. uri dopoldne bo nekaj naših otrok prejelo zakrament sv. birme po rokah ljubljanskega pomožnega škofa dr. Stanislava Leniča, ki je tudi vrhovni ravnatelj vseh slovenskih misij po svetu. Z njim pride tudi njegov tajnik g. Matija Babnik.

Po dolgem času bomo torej spet imeli v svoji sredi našega škofa, po katerem smo še vedno tesno povezani s slovensko Cerkvijo. Pridimo takrat vsi, ki smo blizu ali daleč, da ga pozdravimo in se skupaj z njim pri mašni daritvi zahvalimo Bogu za vesele in tudi težavne trenutke v tujini ter se priporočimo Svetemu Duhu za razsvetljenje na življenjski poti!

Na praznik *Vseh svetih*, v četr-

tek, 1. nov., bo tudi letos popoldne ob 3. uri sv. maša in opravilo za naše pokojne v cerkvi pod pokopališčem na Ariane v Nici.

Mesec oktober posvetimo Mariji s skupno družinsko molitvijo!

nemčija

NEUSS - Binkoštno srečanje

Glavnega organizatorja letošnjega binkoštnega srečanja župnika Martina Mlakarja, smo našli v njegovem stanovanju blizu Solingena. Po prijaznem predstavljanju in vljudnostnem besedičenju smo pričeli spraševati.

● *Kako naj Vas predstavimo našim bralcem?*

Na tukajšnji župniji sem od maja 1978. Ko izrečem besedo župnija, gledam v mislih sedem tisoč Slovencev, raztresenih po nemških mestih in vaseh na področju škofij Köln, Aachen, Hildesheim in Osnabrück. In ko Sveti Duh enkrat na leto skrivnostno pritegne na en sam kraj skupaj moje najbolj navdušene rojake — za njimi pa še navdušene slovenske kristjane „sosednjih župnij“, t. j. škofij Essen, Münster in Paderborn tja do Severnega morja in do holandske me-

Brata Bernard in Gregor Kohnen, sinova slovenske matere, s svojima lepima nevestama pri prvem družinskem obedu.
(Rodbina Zorko-Podrenek, Duisburg-Meiderich)

Dva posnetka z letošnjega binškoštnega srečanja v Neussu.

je, in še drage goste iz Belgije in Nizozemske — imenujemo to *binškoštno srečanje*.

- *Na kateri kraj vas je letos Sveti Duh „vkup spravil“?*

V veliko mestno dvorano Neussa, ki se drži Düsseldorfa ob levem bregu Rena, v Vestfaliji.

- *Kaj je pravzaprav glavni cilj takšnih binškoštnih srečanj?*

To, kar je bilo zapisano na vabilih: utrjevati našo versko skupnost, buditi narodno zavest in gojiti družabnost. Posebno geslo še bolj poudari omenjene cilje. Za letošnje leto smo si izbrali besede: „S ponosom reči smem, Slovenec sem!“

- *Kako se je odvijal vaš letošnji program?*

Zelo lepo. Po mnenju udeležencev ni bilo opaziti posebnih spodrseljavev, ki so skoraj nujni pri tako veliki udeležbi na odru ali v dvorani. Morete si misliti? Že pri maši koj v začetku je sodelovalo kakšnih 400 ljudi! Nihče od nas ni tega pričakoval! Pri prosvetnem prgoramu jih je ploskalo že nad 700! Velikega plesa pa se je udeležilo do 1100 oseb!

Škof Julius Angerhausen iz Essna se je ljubeznivo potrudil in maševal po slovensko. Po njegovi pridigi nas je v dovršenem literarnem slogu nagovoril slovenski župnik Vili Stegu iz Ingolstadta. Da pa je

obema govornikoma uspelo pritegniti toliko pozornost ljudi, gre za sluga župniku Ludviku Rotu iz Londona. Že koj v začetku maše je zelo posrečeno v toplem, domačem tonu predstavil škofa in posamezne somaševalce. Oba pevška zbora, iz Moersa in iz Holandske, sta z odličnim petjem mašno slovesnost zelo povzdignila. Tudi pri prosvetnem programu so bili pevci sijajni. Višek tega programa je bil nastop obeh odlično izurjenih plesnih skupin iz Essna. K družabnemu plesu, to itak veste, ni bilo treba nikogar posebej siliti! Prav tako ne k našim odličnim pijačam in jedočam! Lahko rečemo: bilo je vzdružje pravega slovenskega ljudskega tabora!

- *Ali ne govorite malo preveč v presežnikih? Katera od vseh teh „naj“ stvari je naredila na Vas največji vtis?*

Nepozaben in res močan vtis je napravila name iskrena pripravljenost toliko naših dobrih sodelavcev. Žrtvovali so mnogo dragocene časa. Ustrašili se niso nobenega napora, četudi bi se tudi oni radi malo pozabavali. Če bi vse drugo odmisli, je prav gotovo ena najsvetlejših točk spomin na njihovo velikodušnost.

- *Vsaka reč prinaša tudi težave. Kateri križ Vas je najbolj ožulil?*

Neverjetne težave z najemnikom restavracije: za gospodarsko nerentabilno kulturno prireditev zahteva izredno visoko plačilo. N. pr.:

ker je prireditev slovenska, želimo ljudem točiti slovenska vina; da pa jih smemo prodajati v svoji režiji, moramo restavraciji od prodane steklenice plačati 2/3 prodajne cene. To se nam zdi kar malo nesramno, kajti že za najemnino dvorane in ostalih prostorov moramo plačati posebej nekaj tisočakov. Če bi ne imeli na voljo nekaj desetih prostovoljcev, ki ne zahtevajo nobenega plačila, bi morali prodajati steklenico vina po 20 mark.

Naša vedna težava je tudi nemir „ljudskih množic“ med prosvetnim programom. Mnoge udeležence, še bolj nastopajoče, to silno moti. Po drugi strani pa jih moramo razmeti. Za mnoge je tako srečanje po dolgem času edina prilika, da se med seboj malo pomenijo.

- *Slišali smo, da so nekateri imeli pomisleke, ker ste v središče izrazito slovenskega srečanja postavili nemškega škofa.*

Veste, kaj Vam svetujem? Pokličimo po telefonu župnika Pavla Uršiča! On je bil odgovoren za to stran organizacije. Najboljše za Vas, da čujete odgovor kar iz prve roke oziroma iz prvih ust.

Ubogali smo moder nasvet, poklicali k telefonu župnika Uršiča iz Oberhausna in mu zastavili poleg omenjenega še naslednje delikatno vprašanje:

- *Ponekod imajo težave pri odločitvi: kakšno zastavo naj bi pravzaprav obesili ob taki prireditvi.*

Dali smo mu 30 minut časa za premislek. Čež pol ure nas je po-

klical k telefonu in takole odgovorjal:

● *Odgovor na prvo vprašanje:*

Ja, pa še res je! (imajo navado reči v Bohinju.) Nekateri, tudi duhovniki, so imeli približno takele pomisleke: Kaj vam je le padlo v glavo! Zgoraj napis „S ponosom reči smem, Slovenec sem“, spodaj na častni tribunali pa kot gost nemški škof, sin tistih Germanov, katerih očetom smo se pred stoletjem, ko so nam hoteli poteptati naš narodni ponos, upirali ravno s tem geslom.

Jaz mislim takole: Binkošti so predvsem praznik Cerkve. Cerkev pa je že v prvih stoletjih prerastla okvire narodnosti in postala Mati vseh narodov. In v tej Cerkvi smo tudi mi, Slovenci, dobili svoje mesto s svojimi značilnostmi. Kako bi moglo nekoga motiti, če se eden od naslednikov apostolov nemške narodnosti potruži, da nam na slovenskem srečanju mašuje v slovenskem jeziku in s tem sredi velikega nemškega prostora prizna našo malo narodno skupnost in njen posebnosti?

● *Odgovor na vprašanje o zastavi:*

Da, razumem. Mi nismo od raznih možnih slovenskih zastav na zemeljski obli obesili nobene. Zakaj? Niti kraj niti čas se nam ni zdel primeren za reševanje vprašanja, katera od zastav je bolj slovenska. Nekdo od sodelavcev je za šalo predlagal vatikansko zastavo. Dejansko pa smo postavili ob oltarju na odru na tla veliko razpelo. To je bila naša zastava. Ob njej Slovenci tako radi zapojemo tisto: „... križ stoji, bandero glej vih-rati!“ Če bomo krščanski Slovenci to bandero bolj zares jemali, bo v zgodovini kmalu zelo jasno, katero slovensko bandero je pravo — ker se ne bomo več kregali za bandera.

Da smo zadeli pri binkoštnih srečanjih pravi ton, nam dajejo dragoceno priznanje naši rojaki sami. Nekateri so se nam zahvaljevali takole: „Veste, gospod, prav radi pridemo na vaše prireditve.“

Na njih se človek počuti res svobodnega in sproščenega. Ne vemo, kako bi rekli. Ugotovili smo celo neko razliko: kadar gremo na kako podobno prireditev, ki jo prireja-jo drugi, imamo vedno neprijeten občutek nekakšnega pritiska, zamorjenosti. Kakor da nas neke skrite oči nadzirajo iz temnega kota, nas kontrolirajo. Tukaj pri vas pa je vse tako svobodno in lepo.“

Pred odhodom nam je župnikova sestra Cilka, vrl bohinjski dekljč in prava planšarica, v jedlnici pri-pravila čuda božja: v bohinjski peč-či pečen kruh, bohinjski sir in klo-base, kar smo zalili z domačim bo-hinjskim žganjem. To je pa bil od vseh najboljši odgovor na našo ča-sopisarsko radovednost.

STUTTGART-okolica

Na mladinskem dnevu: V sobo-to, 7. julija, je katoliška mladina škofije Rottenburg-Stuttgart pri-re-dila v mestnem parku v Stuttgar-tu mladinski dan s kulturnim in verskim sporedom.

Ob tej priliki je mladino obiskal škof Jožef Kuhnle ter na prostem opravil sveto mašo, pri kateri je mladina aktivno sodelovala.

Slovenski mladinci, ki so bili navzoči v narodnih nošah, so prišli med prireditvijo kar trikrat na televizijski zaslon (prireditve je di-

rektno prenašala televizija) in ta-ko zbudili posebno pozornost.

Tri tedne na Tirolskem: Meseca avgusta je Caritas Württemberg organizirala šolarsko počitniško kolonijo v Wildschönau na Tirol-skem.

Tudi 7 slovenskih šolarjev je bi-lo med njimi, ki jih je skrbno vo-dila gimnazijka Ladislava Oblak. Otroci so se v začetku septembra odpočiti in okrepljeni vrnili domov.

Teško slovo: V poletnih mese-cih je smrt dvakrat posegla med naše vrste, obakrat med mlade ljudi.

Konec junija je izpeljala svojo kruto igro v Waiblingenu. Tam so našli šele 30-letnega rojaka Stan-ka Perka mrtvega v njegovem av-tomobilu.

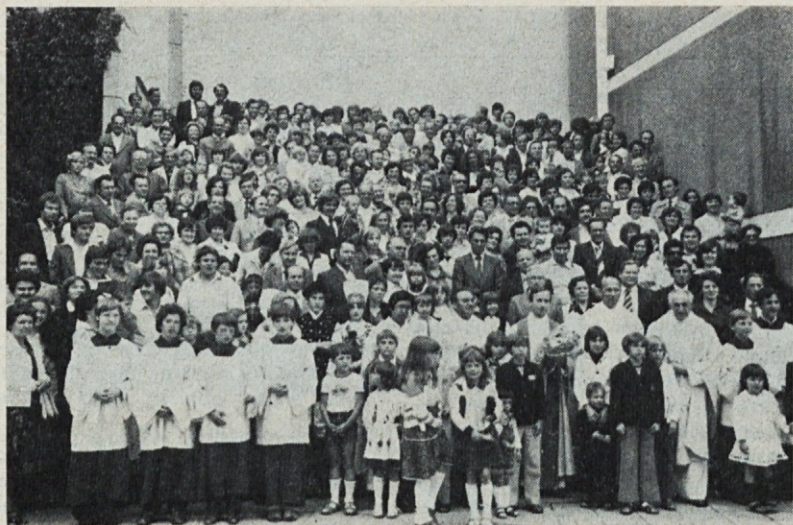
Stanko Perko je bil rojen v Ljub-ljani, zadnjih petnajst let pa je preživel s svojo materjo v Nem-čiji, kjer se je izučil za tehničnega risarja. Svoje znanje je nameraval še izpopolnjevati na posebni šoli v Stuttgartu, kar pa mu je smrt pre-krizala.

Žalostna Perkova mati Ladislava je dala prepeljati truplo svojega sina v domovino.

V Reutlingenu smo 20. avgusta položili v grob šele 29-letnega fanta Alojza Horvata iz Gorišnice pri Ptujju. Več let je živel pri svo-jih starših v Reutlingenu, zadnjih

Naši letošnji prvoobhajanci v Frankfurtu prvo julijsko nedeljo v krogu svojih dragih in č. g. p. Tomaža. (Glej poročilo v prejšnji številki!)

Novomašnik Marjan Vidmar med Slovenci v Stuttgartu v nedeljo, 1. julija 1979. Lepo je bilo!

pet let pa je delal v Hamburgu. S starši in brati je ostal v redni zvezi. Sredi avgusta pa je sorodnike v Reutlingenu presenetila žalostna vest, da je Alojz mrtev. Našli so

Na nedeljo presv. Trojice, 10. junija, je 17 slovenskih prvoobhajancev slavilo svoj véliki dan v Stuttgartu.

ga v gozdu blizu Hamburga s prezano žilo na vratu. Kako je do tega prišlo, še niso mogli ugotoviti.

Vsem, ki jih je nenadna smrt obeh žrtev zelo prizadela, izrekamo iskreno sožalje! Pokojnikoma večni mir in pokoj!

Čestitke h krstom: V Stuttgartu Pufič Otmarju in Bernardi k sinku Manuelu ter Škufca Francu in Barbari k hčerkici Martinki; v Esslingenu Rudolf Antonu in Ljudmili k sinku Tomažu ter Vugrinec Petru in Veroniki k sinku Simonu; v Beilsteinu Klemenčič Rajku in

Zdravki k hčerki Mirjam; v Scharnhausnu Knezar Francu in Barici k sinku Aleksandru.

MÜNCHEN

Ko se še enkrat oziram na naše maše v zadnjih počitnicah, moramo ugotoviti, da nismo zlepa tako kot to pot občutili, da je cerkev Sv. Duha, v kateri se k njim zbiramo, zelo prostorna. Razumljivo je, da se sorazmerje med udeleženci in cerkvenim hramom v počitnicah spremeni, ker gredo ljudje na oddih (in hvala Bogu, da lahko gredo!). Pa kljub temu ni takšna peščica nedeljnikov v počitnicah povsem razumljiva. Kaj hočemo reči? To, da bi „naša“ cerkev za 5000 na južnem Bavarskem živečih rojakov kljub počitnicam ne smela biti prevelika. Res je, da je za večino naših ljudi razdalja do cerkve velika. Res je tudi, da ura naše maše ni najbolj primerna (vendar ni mogoče v tem pogledu prav nič narediti). Res je nadalje, da toliko naših rojakov sploh ne hodi ali pa ne hodi več v cerkev, bodisi ker nimajo vere, bodisi ker nimajo več vere, bodisi ker vero sicer še imajo, pa so si ulili zlatega teleta, ki ne dopušča, da bi imeli še kakšnega boga poleg njega... Spoštujemo prepričanje slehernika, pa naj se nam zdi še tako nemodro. (Opomba o zlategem teletu hoče izraziti le pritlikavost potrošništva samo po sebi, nikakor pa ne obsodbo kogar koli.) Predvsem nam uhaja misel k tistim našim rojakom, ki hodijo vsako nedeljo v cerkev, ki so zares verni, ki pa so tako le malo „slovensko“ verni. Ne, ne gre za pretirani nacionalizem! Gre za božjo dobroto, ki prek nemške škofije (in cerkvenega davka Slovencev) vzdržuje tukaj slovensko župnijo. Skratka: slovenski nedeljniki po nemških župnijah naj bi pokazali malo več srca za slovenske maše, pa ne bo „naša“ cerkev prav nič prevelika, tudi v počitnicah ne!

Že smo imeli razgovor s starši otrok, ki obiskujejo naša dva tečaja, predšolskega in šolskega. Že smo tudi začeli s tečajema. Na

zunaj, po uradnem priznanju, sicer ne pomenita nič, na znotraj, po tem, koliko otrokom nudita, pa vendar nekaj odtehtata: brez dvoma največ, kar lahko danes slovenski starši na južnem Bavarskem prek šole nudijo svojim otrokom v versko-nravnem in slovenskem pogledu. Ja, tudi v tem zadnjem! Zato je težko razumeti verne in slovensko zavedne starše, ki svojih otrok ne pošiljajo k tema tečajema. Če se bo neka družina preselila za stalno domov, bodo doma otrokom priznali tisti razred, ki so ga naredili na nemški šoli, če bodo seveda vsaj za silo znali tudi slovensko. In slovenščino „vsaj za silo“ naša slovenska šola otrokom prav gotovo nudi.

manifestacija naše pevske kulture in človečanske osveščenosti. In ne pozabite, da je „Zvon“ zaslužil ne samo našo prisotnost, temveč tudi LEPO KUVERTO...

Hvala vnaprej in na veselo svidenje!

„Zvonu“ pa: Še na mnoga leta!

Lepo srečanje: „Slomškov“ pevski zbor iz Belgije je bil „Zvonov“ gost v Holandiji. Gostje so bili gostoljubno sprejeti. Pozdravne besede sta spregovorila g. Franc Jančič za „Zvon“ in g. Jože Globevnik za „Slomška“. Večer je prijetno potekal ob slovenski pesmi, prijateljskem pogovoru, skrbno pripravljenem prigrizku in čaši piva. Taka srečanja so zelo korist-

vzhodni del Švice v Engadin. Pot nas je peljala v smer Sargans-Davos — Fluelapass — Zernez — Ufenpass — St. Maria Umbrail (mejni prehod v Italijo), Stilsferjoch. Po italijanski strani smo se peljali skozi Bormio — Tirano — Campocologno (mejni prehod v Švico), nato po dolini Poschiavo — Berninapass — Pontresina — St. Moritz — Silvaplana — Julierpass — Tifenkasten — Chur — Zürich.

K dobremu razpoloženju nas je dvigalo lepo vreme. Oba dneva smo imeli našo mašo. Veseli in zadovoljni smo se vrnili z lepimi spomini v Zürich.

Na drugo nedeljo, 8. julija smo v Zürichu v kripti Guthirt imeli *prvo sv. obhajilo*, ko je sedem na-

Za otroke so bili konji v gorah posebno doživetje.

S šolskega izleta slovenskih otrok iz Münchna.

Naj le še to ponovno omenimo, da bo naša *vinska trgatav* letos v soboto, 6. oktobra, v lokalu Löwenbräu na Stiglmaierplatz. V začetku septembra so namreč začeli podirati lokal, v katerem smo imeli zadnja leta naše zabavne prireditve.

na. Živimo blizu skupaj, žrtvuemo za iste ideale, pa smo si vendar dostikrat tujci. Vse premalo se poznamo. S podobnimi stiki moramo nadaljevati!

„Zvonu“: Hvala! Obema zboroma pa: Živeli!

Naši bolniki: Hudo je obolela ga. Marija Resnik iz Hoensbroeka. — Ga. Antonija Železnik je v zdravniški oskrbi v Brunssumu.

Obema rojakinjama in nekdanjima pridnima sodelavkama pošiljamo iskrene pozdrave in jima želimo čimprejšnje okrevanje.

ših otrok prvič prejelo Jezusa. Pripravo za prvo obhajilo smo imeli ob petkih ob šestih popoldne v naši pisarni, kamor so jih starši po delu pripeljali.

Starše moramo pohvaliti za sodelovanje in trud, posebno pa še to, da so tudi doma otroke sami pripravljali, da je duhovnik imel pri nauku lažje delo. Upamo, da boste starši še naprej tako skrbeli za versko vzgojo vaših otrok. Ni dovolj, da ste jih dali krstiti, da ste jih pripravljali k prvemu sv. obhajilu in birmi. Glavna vaša naloga je sedaj, da jih tudi še naprej vzgajate v dobre in verne člane Kristusove Cerkve.

nizozemska

„Zvon“, ki nam že 50 let prepeva, bo prvo nedeljo v oktobru cerkveno proslavil svoj *zlati jubilej* s službo božjo v župni cerkvi v Heerlerheide ob 9,30 uri dopoldne. Nato bo sprejem v dvorani. Vsi iskreno vabljeni! To bo lepa

švica

Za binkoštno praznike je Slovenska katoliška misija priredila *dvodnevni izlet* z avtobusom v

Drugo nedeljo v juliju so otroci naših rojakov v Zürichu (Švica) prejeli prvo sv. obhajilo.

Kakšna je udeležba naših rojakov pri slovenskem bogoslužju v Švici? Različno! Nekaterih postojank, kjer je naša maša, ne moremo pohvaliti. Mnogi se ne zavemo dolžnosti biti ob nedeljah in zapovedanih praznikih pobožno pri sv. maši. Vidimo jih morda od časa do časa. So zopet drugi, ki pri-

dejo samo do cerkve in po maši zopet k cerkvi, znotraj pa jih ne vidimo, ker med mašo raje gredo v gostilno.

Očetje, ali s tem dajete vašim otrokom dober vzgled? Nikakor ne! Zelo pa nas veseli lepa udeležba v Zürichu in nekaterih drugih postojankah.

Za vse, posebno pa za tiste, ki „veste, da je slovenska maša le v Zürichu in enkrat na leto v Einsiedeln“, naj velja tudi za naprej obvestilo, da so slovenske maše tudi drugje, morda v vaši bližini, in sicer v naslednjih krajih in po naslednjem sporedu:

Zürich: vsako nedeljo ob 16. uri v kripti farne cerkve Guthirt na Nordstrasse.

Amriswil: na 1. in 3. ned. ob 10. uri.

Winterthur: v soboto pred 3. ned. ob 17.30 v cerkvi sv. Petra in Pavla.

Appenzell: na 2. ned. ob 10.30 v kapucinski cerkvi.

Meilen: v soboto pred 2. nedeljo ob 17. uri v farni cerkvi.

St. Gallen: v soboto pred 4. ned. ob 18. uri v cerkvi angelov varuhov ob katedrali.

slovinci po svetu

ARGENTINA — Slovenski mladinski pevski zbor iz buenosaireskega predmestja San Justo je šel gostovat k Slovincem pod Ande, v Mendoza. Pod geslom „Naša mladina poje“ je zapel 22 skladb. — Na Pristavi v bližini glavnega mesta je Zveza slovenskih žen in mater priredila Koroški večer, na katerem so postregle s koroško večerjo, potem so pa zavrteli barvni film o „koroško ohceti“, ki so jo lani prav tam priredili. — V Slovenskem domu v San Justu je 45 igralcev odigralo izvirno igro Praprotno seme, ki jo je spisal Maks Osojnik. — V Slovenski vasi so praznovali obletnico blagoslovitve Hladnikovega doma z mašo, prosvetnim in družabnim programom. — V Mendози so ob svetovnem „letu otroka“ pripravili nagradno tekmovanje slovenskih otrok v spisih in risbah. — Mladinski organizaciji Slovenska dekliska organizacija in Slovenska fantovska zveza sta pripravili v Buenos Airesu glasbeni festival, že desetega po vrsti. Nastopilo je nad sto pevcev in instrumentalistov. — Prav tam je Slovenska kulturna akcija pripra-

vila dva večera: predavanje dr. Brumna o „Našem zdamskem mišljenju“ in stoletnico rojstva pesnika Murna. — V Slovenskem domu v San Martinu je misijonska zdravnica dr. Janja Žužek ob diapozitivih orisala verske, družbene in gospodarske razmere v Etiopiji.

KANADA — Slovenci v Kanadi so priredili 20. slovenski dan. Vršil se je na Slovenski pristavi v Torontu. Zjutraj je bila maša, popoldne pa prosvetni program: pevski zbor je zapel nekaj pesmi, mladinska folklorna skupina je zaplesala tri narodne plesne, nekaj pa skupina iz Sudburyja. Telovadna skupina je nastopila na konju in bradlji. Govoril je Peter Markeš. Navzoče so pozdravili tudi nekateri gostje, med njimi eden iz Argentine. Dneva se je udeležilo skoraj tisoč rojakov, tudi iz ZDA in Slovenije.

ZDA — V Arizoni je umrl upokojeni župnik Matija Jager, doma iz Ljubljane. V Ameriko je prišel leta 1927. Deloval je najprej v Clevelandu pri Sv. Vidu (kot odličen govornik, spovednik, delavec z mladino, pevovodja, režiser, člankar), Barbertonu (zgradil je novo cerkev) in Collinwoodu (dogradil je šolo, sezidal dvorano in novo cer-

kev). — V Chicagu je umrl frančiškan p. Klavdij Okorn, župnik slovenske fare Sv. Štefana, doma iz Dolenje vasi pri Podbrezju na Gorenjskem. Med drugo svetovno vojno je hodil naskrivaj prek zastražene meje na Gorenjsko in tam, ne da bi Nemci za to vedeli, ljudem nosil božjo besedo in božje življenje. Nemci so ga aretirali, ker je bil med voditelji Slovenske legije, in ga poslali v Dachau. Po koncu vojne je ostal na Zahodu: najprej je obiskoval rojake po nemških begunskih taboriščih, 1948 se je preselil v ZDA, 1951 je odšel misijonarit med slovenske izseljence v Avstralijo in soustanovil list Misli. 1956 se je vrnil v ZDA, kjer je 20 let vodil slovensko župnijo v Milwaukee, zadnja leta pa župnijo Sv. Štefana v Chicagu. Bil je dober govornik in verski pisatelj.

slovinci ob meji

KOROŠKA — V Železni Kapli se je vršilo srečanje folklornih skupin (treh domačih, ene selske, dveh iz matične Slovenije, ene nemške), ki ga je prišlo gledat nad tisoč ljudi. — Pohoda na Obir, ki ga vsako le-

Schaffhausen: na 1. petek v mesecu ob 19. uri v cerkvi sv. Petra. V zapadni Švici:

Fribourg: na 1. ned. ob 10. uri v kapeli Av. Beauregard 13.

Bern: na 1. ned. ob 17. uri v kripti Bruder Klaus (Ostring).

Solothurn: na 2. in 4. ned. ob 10. uri pri Sv. Jožefu (Baselstraße 27).

Olten: na 2. in 4. ned. od aprila do oktobra ob 18. uri in od oktobra do aprila ob 16. uri v kapucinski cerkvi (Klosterplatz).

Luzern: v soboto pred 3. ned. ob 18.30 pri kapucinih (Wesemlin).

Basel: na zadnjo soboto v mesecu ob 19. uri v cerkvi sv. Antona (Kannenfeldplatz).

Geneve: na 5. ned. ob 17. uri v župnišču Notre Dame, R. Argant 3.

Drugod so maše po dogovoru.

to pripravi društvo Obir, se je letos udeležilo okoli sto rojakov. — Slovensko prosvetno društvo Radiše je praznovalo svojo 75-letnico s srečanjem pevskih zborov: nastopilo je osem pevskih zborov, tamburaški zbor in folklorna skupina. — V celovški bolnišnici je umrla šolska sestra Gonzaga, zadnjih deset let ravnateljica Kmetijsko-gospodinjске šole v Št. Rupertu, sicer pa zaradi neumornega dela z dekleti znana po vsej Koroški. Bila je doma v Hrušici pri Jesenicah. Po 1945 se je umaknila iz matične Slovenije.

KANALSKA DOLINA — V Logu pod Mangartom se je zbralo na taborjenju 284 skavtov in skavtinj iz Tržaške, Goriške in Koroške. „Skavtsko mesto“ je sestavljalo 97 šoto-rov, trije jambori in oltar. Skavte sta obiskala tudi goriški in tržaški škof.

TRŽAŠKA — V začetku septembra se je vršila na Opčinah pri Trstu XIV. „Draga“, nekakšen parlament demokratičnih Slovencev, ki pridejo tja od vseh strani, da se porazgovorijo predvsem o slovenskih vprašanjih. Prof. France Vodnik iz Ljubljane je govoril o „bohinjskih tednih“ pred 40 leti, dr. Oskar Simičič iz Gorice o „narod-

Tudi Martin Nikola Lajsić iz Göteborga je zdaj božji otrok. (Po krstu pred cerkvijo v krogu svoje družine in rojakov.)

švedska

GÖTEBORG

Dne 26. maja 1979 je bil v Gö-

teborgu krščen Andrej, sin Dorte in Ferdinanda Poprask, 23. junija pa Martin Nikola, sin Marije in Tomislava Lajsić.

Staršem naše iskrene čestitke, otrokom pa vso srečo in obilo božjega varstva na življenjski poti!

Šibenik, ki je bil zadnjih dvajset let župnik na Proseku, kjer so ga tudi pokopali. Bil je vesten in neutrudljiv duhovnik; zlasti sta mu bila pri srcu lepota božjega hrama in verski pouk. Bil je zelo gostoljuben. Kot župnik v Istri je bil najprej trn v peti fašistom, kasneje v Bertokih pa komunistom.

(nadaljevanje s 13. strani)

Jugoslovanski zakonik za podjetja je eden najbolj zavozlanih na svetu. Glavni namen tega je, podjetja kar moč razdrobiti in jim onemogočiti osrednje vodstvo, da se ne bi mogle v njih kotiti morebitne „težnje menežerstva ali tehnokratstva“, ki bi postale partijskim funkcionarjem nevarne. Samoupravljanje se je razlezlo v sistem brezbrežnih sestankov in posvetovanj, če moč vseh v delovnem času. Prišteti je treba še visoke davčne obremenitve podjetij. Vse to pelje k visokim cenam, te pa potem ustvarjajo težave v zunanji trgovini. Delovna mesta so dejansko neodvzemljiva, kar uničujoče vpliva na proizvodnjo. Končno so delavci, katerih koristi uveljavlja si-

stem v podjetjih, kot vsepovsod, naklonjeni bolj ohranjanju dosedanjega, nenavdušeni za tveganje in nagnjeni v to, da gledajo „svoje“ podjetje kot ustanovo za preskrbo. Kako bi takšna podjetja domiselno sklepala nove pogodbe na svetovnem trgu, si je težko misliti. Temu je treba dodati še poskuse, ko dajejo prednost krajevnim podjetjem in s tem motijo enotnost jugoslovanskega notranjega trga. Ta enotnost jugoslovanskega tržišča je zaradi trenutnih težav v prometu, ki jih povzročata pogonska sila, dodatno obremenjena.

Ker se čutijo partijski funkcionarji od vrha do spodaj v gospodarstvu negotove, so polni strahu tudi pred zasebno podjetnostjo, ki bi sama po sebi zmogla zamašiti

važne špranje in ustvariti vrsto novih delovnih mest. Že dolga leta govori uradna plat o zasebni pobudi, da jo je treba podpreti, dejansko ravna prav nasprotno. Jugoslovan, ki se vrne iz Nemčije in hoče odpreti zasebno obrtno ali služnostno delavnico, dobi morda skrajna rok nekaj let, ko mu gledajo skozi prste. Potem ga pa v večini republik, morda je Slovenija izjema, tako obdavčijo, da mora ta podjetje redno spet opustiti, razen če mu uspe delati na črno ali če ima posebnega botra. Tudi zasebne kmete, pri katerih si je režim v času kolektivizacije polomil zobe, toliko da še trpijo, nikakor jih pa ne vzpodbujajo. S carino in po drugih poteh jim otežkočujejo mehanizacijo kmetij. Zasebna združevanja, podobna zadrugam na Zahodu, delno celó policijsko preganjajo. Dopustno je le, kar jadra pod socialistično zastavo. Kmete pri določanju cen zapostavljajo; težav pri oskrbi mest je večidel neposredno kriva zgrešena kmetijska politika. Ko so pred nedavnim kmetje na Hrvaškem javno zahtevali, da naj jim dovolijo namesto dosedanjih desetih hektarjev za-

Ali res euforia?

Pod tem naslovom je *Komunist* objavil (30. 3. 79) sledeče sporočilo tiskovne agencije *Tanjug* in svojo pripombo. Oboje kaže zanimivo zakulisje današnjega slovenskega trenutka. (Glavne tujke v oklepajih slovenimo.)

Agencija Tanjug je pred kratkim objavila vest o velikanski torti, ki naj bi jo naredili ob letošnjem seimu „Alpe-Adria“ v Ljubljani in nato naredila takle idejni poduk:

„Bil je skrajni čas, da prevzamemo po drugih zahodnih vzorih tudi rekord na področju kulinarike (kuharskega znanja). Pogled na kapitalno (nadpoprečno veliko) torto bo zelo ugodno deloval na psiho (duševnost) naših delovnih ljudi, ki jim vsakdanjost narekuje najrazličnejše vrste ekonomike (gospodarnosti) in

sebne zemlje dvajset, se je med funkcionarji dvignil vihar ogorčenja nad takšno smelostjo kulakov, čeprav je postala zaradi bega z dežele zgornja meja zasebne zemlje burka. Jugoslovanskim komu-

varčevanja. Verjetno bo sama vest o takem dosežku dvignila moralo kmetom, ki so nedavno utrpeli škodo zaradi poplav, tozdom (temeljnim organizacijam združenega dela), ki so poslovali z izgubo, sodelujočim v humanitarnih (dobrodelnih) akcijah in ustanovah, ki se tako pogosto srečujejo s škrtimi soobčani itd. Toda bistveni pomen torte je v njeni osnovni simboliki (pomenskosti): *prepričljivo izpoveduje, koliko nam je sladak in ljub naš potrošniški način življenja.*“

Zelo lepo bi bilo, če bi se *Tanjug* resnično tako zagreto spopadel z drugimi potrošniškimi načini, kot so volitve raznih miss in misterjev, „spodbudne“ udeležbe naših predstavnikov na svetovnih in evropskih prireditvah, prizadevanja, da bi se izkazali na podobnih zadevah tudi naši sposobni organizatorji, spodbude kar precejšnjega števila na-

nistov so bolj pri srcu, tako se zdi, odvisni brezposelni kot gospodarsko neodvisni občani.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 4. septembra 1979, str. 12.

zaprto zaradi inventure

Prisiljen sem bil nekoga precej časa čakati pred vhodom v veliko trgovsko hišo. Zrak je bil odvrtno strupen in gnil.

Znotraj so se prodajalci gibali še živahnije kot navadne dni, zato je obvestilo na vratih ZAPRTO ZARADI INVENTURE vsakogar, ki je hotel avtomatično vstopiti, kljunilo v oči.

Veliko se jih je zvrstilo in skoraj vsak se je zlovoljno okrenil, nekaj mrmrajoč v svojo brado: „Pa prav danes mora biti ta reč, kakor da nimam drugega dela kot tekati od trgovine do trgovine.“

Naenkrat pa se mi je zazdelo, da vidim tudi drugačne odzive

na tisti napis. Pred spominom so se mi zvrstili moji znanci.

Prišla je ženska z otrokom, zaposlena v neki samopostrežni. Ko se je okrenila, sem ji bral v očeh: „Koliko različnega blaga sem po malem neopazno znosila domov! Če ti, ki tu notri delajo blagovni obračun, niso bili boljši od mene, bo inventura globoko deficitna.“

Pristopicala je damica v krznu. (Spominjam se je z blagajne v drugi samopostrežni, kjer je bilo z računskim listkom nekaj narobe v mojo škodo. Na mojo opombo se je v zadregi opravičevala in dolžila registrski stroj.) Okrenila se je povešenih oči in šepnila vase: „Če so tudi tu imele blagajničarke tako čudne stroje, ki se zmeraj motijo samo

na račun kupcev, so si lahko vse privoščile krzna.“

Pred vrati se je široko ustavil mesar iz tovarne mesnih izdelkov, kjer na splošno menijo, da ni omembe vredno, če si delavec odnese v žepu domov zrezek. Ta je debelo požrl slino, ko si je priznal: „Že prav, a jaz sem znosil domov za polno zmrzovalno skrinjo, in to ne le zase, temveč tudi za bližnjo žlahto. To je pa že skoraj omembe vredno.“

Iz avtomobila se je prismukal človek z negovano frizuro in črnim metuljčkom pod vratom. Seveda, to je natakar iz znane krčme, kjer se zmeraj vse tare in se veliko popije. „Gostje so zadovoljni, da so sploh postreženi, kdo bi tedaj gledal na višino zapitka! Ko so ljudje oka-

ših množičnih sredstev javnega obveščanja za „pristanek“ naših ljudi na tako miselnost itd. itd. Tudi o smislu te torte bi veljalo razpravljati, čeprav ji verjetno kot kulinaricnemu izdelku ne bo pretela taka usoda, da bi se po koncu sejma znašla med odpadki, temveč bo tudi prinesla kakšen dinar nazaj, čeprav verjetno sploh ne gre za kakšen svetovni rekord.

Zato je bistveno vprašanje: zakaj se je treba s tako zagnanostjo spopasti z neko slovensko evforijo (navdušenjem), ki to v bistvu sploh ni, temveč gre verjetno le za nekakšno napihnjeno (senzacionalno) vest. Koketiranje (spogledovanje) s standardom, elementarnimi (naravnimi) nesrečami, s položajem nekaterih tozdov, ki jih sicer ni ravno na pretek, s pripravljenostjo za humanost in solidarnost (vzajemnost), ki verjetno v Sloveniji le ni na tako kritični točki (tako na psu), in to le na podlagi te nesrečne torte, pa je — milo povedano — le nekoliko pretirano. Posebej še, če leti na neki osamljen dogodek v Sloveniji.

Če je to začetek poti, ki jo namerava ubrati Tanjug pri razkrinkanja-

vanju in spopadanju s pojavi malomeščanščine in potrošniške miselnosti, potem je prav, da mu pritrđimo, pa četudi morda niso izbrali najbolj udarnega začetka. Bati pa se je, da se bomo kaj kmalu spet srečali s podobnimi agencijskimi vestmi, ki začetek gobje sezone (evforije?) pripisujejo Slovincu zaradi škrtosti, ker ubije dve muhi na en mah: gre zastoj v naravo in se rekreira (se razvedri), ob tem pa ima dobiček, ker lahko nabere še (drage) gobe.

Misijonarka iz Tajske piše

Vse leto je zvesto prihajala NAŠA LUC in prinašala žarek veselja tudi v Bangkok. Kako krasna oprema in kako koristni članki za nas vse po božjem svetu! Razkropljeni smo po vsej zemeljski obli, a veže nas slovenska beseda, NAŠA LUČ, ki nam pomaga razumeti vesoljno Luč — Boga.

Naj bi ta Luč skoraj zasijala tudi na Tajskem! 44 milijonov je Tajcev. Od teh jih živi skoraj pet milijonov v Bangkoku. Delamo, a uspehi

so malo vidni. Priporočam Vam kraljestvo božje na Tajskem.

V vsej hvaležnosti

s. Ksaverija Pirc
Bangkok, Tajska

Slovenščina pa taka!

Ljubljansko DELO je objavilo (16. 2. 79) sledeča „slovenska“ navodila, priložena novim čevljem:

DEKLARACIJA TOVARNE

(Ur. List SFRJ št. 39/73, 43/76, 38/77. leta)

Število blaga:

Moški črevelj

NAČIN IZDELKA:

Izdelano z lepljenjem pomošču sintetičkih lepkov

SIROVSKI SESTAV:

Zgorenji del črevelja:
Klasičen teletje usnje
klasičen junetje usnje
klasičen govedje usnje
klasičen kozje ševro
teletji analin
junetji analin
govedji analin

Vnutrenja varina črevelja:

naravni v kombinaciji z tekstilo
v barvi
naravni

Podložni djoni delovi črevelja:

Usnji naravni djon
Gumeni djon
sintetiški djon
usnji djon v kombinaciji z gumenim

VIŽA NOSENJA:

Ker črevelj bo izdelan od čistega naravnega materialja junetje usnje, lico in usnji djon z štiklo, se priporočuje nosenje v vsakej suhoh meteorološkoj situaciji.

ODRŽAVANJE ČREVELJA:

Je potreben vsakdanji očistiti z mehkim in suhim sredstvom in včasih mazanje z terpetinskimi pastimi za črevlji.

Če se črevelj v toku nosenja bo moker, je potreben pre sušenje na naravni način na kalopu i v temperaturi ni več do 20° C. Porabljenjem tih instrukcij se prodolguje let trajnosti našimi izdelkami.

jeni, jim lahko brez strahu pričunajš liter ali dva. Norec je, kdor tega ne počne," si je govoril natak. „Le na ta način sem si ‚prisluzil‘ avto. A če natančno pomislim, avto ni moj.“

V trgovino je hotel tudi nekdo, ki je vodil pod roko mlado žensko, sicer pa je šef nekega „biroja“. Tudi njega je zbudila tablica, da je pomislil na vse tiste ure, ki jih ni odslužil v pisarni, temveč preležal doma ali presedel v kavarni. Kolikokrat so stranke spraševale po šefu, odgovor tajnice pa se je zmeraj suho glasil: „Službeno odsoten.“ — „Ja, tudi to je inventura,“ si je govoril šef, „in če seštejemo vse svoje lanske ure, ko sem bil ‚službeno odsoten‘, bi to dalo gotovino, ki bi zadoščala najmanj za posojilo delavcu, ki že

dolgo toži, da ne more končati stanovanja.“

In še so prihajali in odhajali. Inventurna tablica jih je bodla v srce in jim prebujala vest, ki so si jo hoteli tešiti z opravičilom, da tako dela, kakor le more in zna. Odhajali so mirnega srca kakor po dobro opravljenem delu. In tudi njim je visela na ustnicah le zlovoljna pripomba: „Kje neki je trgovina, kjer ni inventure?“

Končno sem bil rešen čakanja. Odšel sem izpred trgovine in z menoj je odšla tudi tablica. Se dolgo me je bodla v oči z vprašanjem: „Ljudje božji, kdaj boste začeli stresati laž in licemernost iz svojih predalov? Začnite že, začnite, pa bo vsakršna inventura namesto primanjkljaja izkazala presežek.“ J. L.

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uredi uradno prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifferstraße 21, telefon (089) - 14 13 702.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overovim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● SLOVENEK, samski, 57 let, dobro preskrbljen, zaposlen v Nemčiji, želi spoznati pošteno slovensko dekle zaradi ženitve. Samo resne ponudbe! — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete poštno pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 8)

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor

in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik Vinco Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. Obrnite se naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Biesenstr. 30, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. Telefon 02103-44 562. Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● Starejšo HIŠO s 25 arov zemlje med Lenartom in Radgono ugodno prodam. — Pojasnila daje: Srečko Pinter, Türkenstr. 83, D-8 München 40, BRD.

● PRODAJAM polzgrajeno HIŠO, 10 x 12 m, velika garaža, ureditev stanovanja že možna, Polzela v Savinjski dolini, 5 minut od železniške postaje; ugodno tudi za gostišče, skupno 4000 m², velik parkirni prostor, gradbena parcela. — Pojasnila daje: Anton Škalički, Mayerbachstr. 32, D-8045, Ismaning, BRD.

● Prodajam ugodno ENOSTANOVANJSKO HIŠO, visokopritlično (12 x 12 m), nedograjeno, v Radizelu — 13 km izven Maribora ob glavni cesti, asfaltirano do hiše. — Pojasnila daje: Sr. Doroteja Pliberšek, Nevrokirurgija, Splošna bolnišnica, YU-62000 Maribor, Jugoslavija.

● NEDOGRAJENO HIŠO, enodružinsko, v Mariboru, „Tezenska Dobrava“, s površino 650 m², ugodno prodam za nemške marke (DM). — Pojasnila daje: Stane Colnarič, Tälesweg 5, D-7332 Eisingen, BRD. (Telefon: 07161/89 334)

pozor!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslavlani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. 7a vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šillingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

Slovenske radijske oddaje

RADIO KÖLN:

Vsak dan od 15.30 do 16.00, ob nedeljah tudi od 9.00 do 9.35 (vedno na kratkih valovih 41 in 49 m).

Na sporedu so dnevne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja, občasno tudi duhovne misli.

Poleg tega imajo Slovenci v ZR Nemčiji možnost, da pošljejo prek kölnskega radia domov voščila, pozdrave in glasbo po želji. Naslov: Radio Deutsche Welle (Südosteuropa-Redaktion), Postfach 100444, D-5000 Köln 1, BRD.

RADIO VATIKAN:

Vsak dan ob 19.00 (na kratkih valovih 31,10 41,38 in 48,47 m in na srednjem valu 196 m). — Oddaje obsegajo novice iz življenja Cerkve, verske misli in premišljanja itd.

RADIO LONDON:

Vsak dan od 12.00 do 12.15 (na kratkih valovih 16, 19 in 25 m) in od 19.00 do 19.30 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m), ob nedeljah pa od 16.30 do 17.00 (na kratkih valovih 19, 25 in 31 m).

RADIO WASHINGTON („Glas Amerike“):

Vsak dan ob 5.15 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m in na srednjem valu 251 m) in ob 6.45 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m).

Na sporedu so dnevne novice, politični in gospodarski komentarji, novosti iz kulturnega, gospodarskega in tehničnega sveta.

rezervirano za smeh

„Rad bi se poročil z vašo hčerko.“

„Koliko imate na hranilni knjižici?“

„Najbrž me niste prav razumeli: poročil bi se rad z njo, ne je kupil.“

„Tako poceni prodajate ure? Od česa pa potem živite?“

„Od popravljanja teh ur.“

„Dovoli, da ti povem svoje mnenje!“

„Ti bom že povedala, kadar ga bom želela slišati.“

Pri nagradnem spraševalnem tekmovanju: „Na prvo vprašanje ste pravilno odgovorili: zadeli ste potovanje v Afriko. Če boste pravilno odgovorili tudi na drugo vprašanje, boste s tem zadeli še pot nazaj.“

„Ne, gospod sodnik, nisem bil pijan, ko sem razbil izložbo, le zaradi hude žeje sem malo preveč pil.“

„No, potem vas ne bom kaznoval s sedmimi dnevi zapora, ampak samo s z enim tednom.“

Vodnik po muzeju: „Ta mamut je star 15.027 let.“

„Kako pa tako natančno veste?“

„Ko sem prišel pred 27 leti sem v službo, je bil star 15.000 let.“

Gost natakarju, ki mu je prinesel pivo: „Čemu mi bodo same pene? Saj se ne mislim briti, ampak piti!“

„Draga babica, to pismo ti pišem bolj počasi, ker je mamica rekla, da težko hitro bereš. Tvoj Jurček.“

„Draga Urška, zate bi dal vse, saj si mi ti vse na svetu!“

„Vidiš, kako lažeš! Praviš, da bi dal zame vse, obenem pa priznavaš, da nimaš ničesar. Saj sem ti vendar jaz vse na svetu.“

Pri fiziki.

Profesor: „Če vržem ta zlati kovancec v kislino, ali se bo raztopil?“

Dijak: „Ne“?

„Zakaj ne?“

„Ker bi ga sicer ne vrgli v kislino.“

Upokojenec je dobil prvega v mesecu svojo prvo pokojnino, pa jo je od veselja pognal po grlu. Drugo jutro se je zamislil: „Od prvega do drugega je že šlo, drugo vprašanje pa je, kako bo šlo od drugega do prvega.“

Za lepo slovenščino.

Direktor: „V prvem redu bo potrebno izvajati obvezo, da tozdi infrastrukture sistematizirajo in konkretizirajo pritisk v smeri aktivizacije likvidnih sredstev v združevanje problemov sisov materialne proizvodnje.“

Drugi direktor: „Konstatiram da ta amortna aglomeracija kontradiktornih konstatacij absurdno destimulira kreativno ambicijo eksperimentalno inspiriranega medija.“

„Ata, zakaj pa drži vrhovodec v rokah palico?“

„Za nekaj se mora vendar držati!“

„Zelo skrbim za svojo živino: v nočeh, ko krava teli, spim kar v hlevu zraven nje.“

„Tega pa ne smeš: bo krava mislila, da je že steli.“

„Mihec, koliko prstov imaš na rokah?“

„Vse!“

V šoli.

Učenec: „Človek ni sesalec...“

Učiteljica: „Ne govori neumnosti, Tomaž! Človek je sesalec!“

„Naj povem do konca: človek ni sesalec za prah.“

Na banki.

„Na, š' ste pozabili narediti strešico!“

„Kar vi jo napišite!“

„Ne smem: mora biti ista pisava.“

yu-smeh

DIREKTOR JE VOL, KI JE POZABIL, DA JE BIL NEKDAJ TELE.

Prekoračili smo plan: izgube v tozdih so nad pričakovani.

MEDU NI MALO, LE TROTOV JE VELIKO.

Lažejo mi, da govorijo resnico. Jaz pa jim lažem, da jim verjamem.

RAZGLAS: „SEMINAR O SA-MOUPRAVLJANJU. VABLJENI VSI DIREKTORJI!“

Nisem dober govornik: slabo berem.

ČE UPOGNEŠ HRBTENICO, TI JE MARSIKAJ BOLJ DOSEGLJIVO.

Po Pavlihu

Erscheinungsort: Klagenfurt

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9 (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).

P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck (Tel. 0522 - 22 9 59)

Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Zagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad. Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen.

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1/253-64-43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-

Merlebach.

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (Tel. 030-

785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76

ali 64 11 72).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen, Belgie.

SVEDSKA

Jože Droic, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

SVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.

(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).